

واکاوی حوزه های موثر بر حسابداری مدیریت در ایران

سحر سپاسی

دانشیار گروه حسابداری دانشگاه تربیت مدرس (نویسنده مسئول)
sepasi@modares.ac.ir

نگین کیانی ده کیانی

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه تربیت مدرس
neginkiani7878@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۱۳ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۴

چکیده

هدف: با رشد سریع رقابت اقتصادی و اجتماعی، حسابداری مدیریت به ابزاری ضروری در تصمیم‌گیری‌های سازمانی تبدیل شده است. این حوزه با ارائه اطلاعات دقیق، مدیران را در تدوین استراتژی‌های مؤثر و حفظ مزیت رقابتی کسب‌وکارها یاری می‌کند. پژوهش حاضر به بررسی چالش‌های این حوزه و ارائه راهکارهایی برای افزایش توان رقابتی شرکت‌ها پرداخته است.

روش: این پژوهش کیفی و کاربردی با رویکرد فراترکیب سندلوسکی و بارسو انجام شده است. طی آن، ۱۵۴ مقاله مرتبط طی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۴۰۳ خورشیدی تحلیل گردید. داده‌های استخراج‌شده با روش آن‌تروپی‌شانون ارزیابی و سپس مقوله‌های دسته‌بندی‌شده با روش سوارا رتبه‌بندی شدند تا چارچوبی منسجم برای بهبود عملکرد حسابداری مدیریت ارائه شود.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که حسابداری مدیریت بر حرفه حسابداری در ۳۳ مؤلفه تأثیرگذار است. از بین آن‌ها، افزایش دقت گزارش‌دهی، جامعیت اطلاعات، تجزیه و تحلیل صحیح داده‌ها، و کاهش زمان پردازش از اهمیت بالاتری برخوردارند.

نتیجه‌گیری: حسابداری مدیریت، با ارتقای کارایی سازمان‌ها، نقش کلیدی در بهبود تصمیم‌گیری و گزارشگری مالی دارد. این حوزه، حسابداران را از صرفاً واردکنندگان داده به تحلیل‌گران اطلاعات تبدیل کرده و موجب بهره‌وری بیشتر و کاهش تقلب شده است. این پژوهش چشم‌اندازی ارزشمند برای مدیران و حسابداران فراهم می‌کند تا مسیر توسعه و بقای سازمان خود را بهینه‌سازی کنند.

واژه‌های کلیدی: حسابداری مدیریت، حسابداری.

۱- مقدمه

در سال‌های اخیر تغییراتی در محیط تجارت رخ داده که باعث تحولات چشمگیر در مدیریت هزینه شده است. از جمله این تغییرات محیطی؛ افزایش رقابت جهانی، پیشرفت در فناوری‌های اطلاعاتی و تولیدی، سیستم نوین اقتصادی، تمرکز بیشتر روی مشتریان، تغییر ساختار مدیریت و اداره شرکت‌ها و تغییر در محیط اجتماعی، سیاسی و فرهنگی است (نیکبخت و دیانتی دیلمی، ۱۳۹۱). با این وجود، علی‌رغم پیشرفت در حسابداری مالی، حسابداری مدیریت فاقد یک چارچوب نظری جامع به عنوان یک راهنما می‌باشد (لاتور، ۲۰۰۵). با این حال، حسابداری مدیریت به عنوان یک رشته قابل تفکر است. توجه بسیاری از محققان حسابداری به تحقیقاتی در مورد حسابداری مدیریت معطوف شده است (جدکی چگنی، باغومیان، ۱۴۰۱). علاوه بر این یک سیستم حسابداری مدیریت مناسب می‌تواند مزایای رقابتی یک شرکت را نسبت به رقیب فراهم کند (اسکاپنس، ۲۰۰۴). فاصله بین تئوری حسابداری مدیریت در غرب در مقایسه کشورهای در حال ظهور قابل اغماض نیست (لبدو، ۲۰۱۴). بنابراین، به منظور درک این موضوع، باید عوامل اثرگذار را مورد توجه قرار داد. در همین راستا، لبدو (۲۰۱۹) و سمنوا (۲۰۲۰) بیان کرد که سیر تحول حسابداری مدیریت متأثر از عوامل خارجی مانند دانشگاهیان، آموزش دانشجویان و کارمندان، مقررات دولتی، انجمن‌های حرفه‌ای، مشاوران، فنآوری و انتقال ایده‌ها و شیوه‌های حسابداری مدیریت می‌باشد. اما گاهی اوقات، این عوامل به دلیل عدم رهبری، فرصت طلبی و منافع شخصی بازیگران اصلی موثر واقع نمی‌شود. کاربرد و استفاده از حسابداری مدیریت فراتر از سازمان‌ها و منافع اصلی اقتصادی آنهاست و شامل افراد و گروه‌ها و سازمان‌هایی است که دارای منافع فراتر از موقعیت اقتصادی و مالی هستند (آلتیبت و آلتیبت، ۲۰۱۳). حسابداری مدیریت به دلیل برآورده کردن اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم‌گیری درون سازمان حائز اهمیت است. حسابداری مدیریت با ارائه‌ی اطلاعات مالی و غیر مالی موجب بهبود در تصمیم‌گیری‌ها می‌شود، که در نتیجه موجب تحقق اهداف سازمان می‌شود و به آن‌ها اجازه می‌دهد تصمیمات بهتری در تحقق اهداف سازمانی و آینده سازمان بگیرند. برخلاف حسابداری مالی که اطلاعات اطلاعات را به استفاده کنندگان خارجی ارائه می‌دهد، حسابداری مدیریت اطلاعات محرمانه‌ای را برای مدیران یک سازمان فراهم می‌کند. حسابداری مدیریت به تجزیه و تحلیل و تفسیر و دسته‌بندی اطلاعات مرتبط با فرآیندها، عملیات و تصمیم‌گیری‌های داخلی یک سازمان می‌پردازد. اصلی‌ترین هدف حسابداری مدیریت ارائه‌ی اطلاعات و داده‌های کمی و کیفی به مدیران و تصمیم

گیران درون سازمان است، تا بتوانند به واسطه‌ی آن تصمیمات استراتژیک و عملیاتی خود را با دقت بالا اتخاذ کنند. با ظهور پدیده خصوصی سازی شرکت‌ها و رقابت بین شرکت‌ها و توسعه و پیدایش فناوری‌های جدید و نیز پیدایش مسئله‌ی تجارت جهانی، حسابداری مدیریت در بنگاه‌های اقتصادی اهمیت پیدا کرد. افزایش روز افزون هزینه‌های تولید، محدودیت دسترسی به منابع در بسیاری از صنایع، تغییر بافت و ترکیب هزینه‌ها با گرایش عمومی به سمت اتوماسیون و کاربرد کامپیوتر در فرآیند تولید، که منجر به کاهش شدید هزینه‌های دستمز و جایگزینی آن با هزینه‌های ناشی از تکنولوژی و ماشین آلات موجب شده است، توجه مدیران را به افزایش این هزینه‌ها جلب کند (پاک مرام و همکاران، ۱۳۸۹). بنگاه‌ها برای بقای خود ناگزیر هستند که با تغییرات محیط سازگار شوند لذا حسابداری مدیریت اولین قدمی است که به عنوان ابزاری مهم در تصمیم‌گیری و تخصیص منابع است. در همین راستا، اطلاعات حسابداری مدیریت به عنوان نقطه اتکای مهم برای پیگیری کارایی و اثربخشی استفاده از منابع و کنترل هزینه‌ها برای خلق ارزش، معرفی شده است (هادیان و همکاران، ۱۳۸۸). در فضای رقابتی کنونی انتظار می‌رود که استفاده به هنگام و درست از رویه‌های حسابداری مدیریت، شرکت را از خطر ایمن نگه می‌دارد (حساس یگانه و همکاران، ۱۳۹۰). حسابداری مدیریت مهم‌ترین جز نظام اطلاعاتی مدیریت است که بایستی با توجه به تحولات بازار، اقتصاد جامعه، فرهنگ و منابع مالی شرکت، نقش و وظیفه‌ی تهیه اطلاعات را ایفا کند که این مطلب، بیانگر تأثیرگذاری محیط بر اثربخشی اطلاعات حسابداری مدیریت است که همانا مفهوم اصلی تئوری اقتضایی است (رهنمای رودپشتی، ۱۳۹۶). حسابداری مدیریت در حوزه‌هایی نظیر تصمیم‌گیری در مسائل مالی، نظارت و کنترل عملیات، بودجه بندی، تحلیل آماری تصمیم‌گیری راهبردی و پیش بینی سود موثر است. تبدیل شدن به یک حسابدار مدیریت حرفه‌ای نیاز به تجربه کاری دارد که این تجربه با فعالیت‌های کاری در سازمان‌ها قابل کسب است. از مهم‌ترین عوامل کسب موفقیت یک سازمان، وجود استراتژی‌های مناسب است، چرا که نقش قابل توجهی در ایجاد مزیت‌های رقابتی دارد و این کار به وسیله‌ی حسابداری مدیریت حاصل خواهد شد. اگر یک نظام کنترل اثربخشی نیاز باشد که روند اجرای استراتژی‌های یک سازمان را بهبود بخشد، این نظام با شکل‌گیری حسابداری مدیریت شکل خواهد گرفت که این نظام علاوه بر اجرای استراتژی‌ها بر اجرای درست استراتژی‌های درون سازمان نظارت می‌کند. حسابداری مدیریت یکی از گرایش‌های تخصصی حسابداری است که اطلاعات را برای مدیران تولید می‌کند و بخش مهمی از فرآیند استراتژیک در یک

(تجویدی و محمدی، ۱۳۹۹). در گذشته نقش حسابداران مدیریت سنتی به ارائه اطلاعات مفید برای تصمیم گیری محدود شده بود. ولی مطالعات اخیر نشان می دهد مدیر حسابداران که جزء جدایی ناپذیری از تصمیم از فرآیند تصمیم گیری استراتژیک هستند (حسینی، ۱۴۰۰). در ادامه، مبانی نظری و پیشینه پژوهش مطرح شده و سپس، روش، یافته ها و بحث و نتیجه گیری آورده شده است.

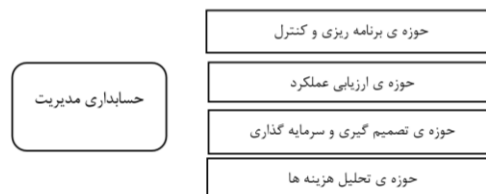
۲- مبانی نظری و پیشینه

در این بخش ابتدا مبانی نظری پژوهش و سپس پیشینه ها ارائه می شود.

۲-۱- مبانی نظری

اطلاعات حسابداری در موفقیت سازمان به طور فزاینده ای با اهمیت تلقی می شود (حجازی و لطفی عاقل، ۱۴۰۱). با رشد اهمیت اطلاعات همانند منابع، سازمان ها به سیستمی برای مدیریت این منبع نیاز پیدا میکنند (صحف، ۲۰۱۳). مدیریت بهای تمام شده به دو زیرگروه حسابداری بهای تمام شده و سیستم حسابداری مدیریت تقسیم می شود. سیستم حسابداری مدیریت به عنوان مهم ترین زیر مجموعه سیستم اطلاعاتی مدیریت، منبع اصلی ارائه ای اطلاعات به شمار می آید (بهرامی و خلیفه، ۱۳۹۹). از حسابداری مدیریت تعاریف گوناگونی مطرح شده است اما یکی از تعاریف با اهمیت توسط انجمن حسابداران رسمی مطرح شد که مدیریت را این گونه تعریف میکند: حسابداری مدیریت کاربردی از حسابداری و تکنیک های آماری برای اهداف مشخص تولید و تفسیر اطلاعاتی است که به مدیریت در پیشینه سازی کارایی و پیش بینی، فرموله کردن و هماهنگ سازی عملیات کمک میکند. سازمان حسابداران مدیریت و بهای تمام شده نیز حسابداری مدیریت را به عنوان کاربرد مهارت و دانش حرفه ای در تهیه اطلاعات حسابداری در حوزه ای که به مدیریت در شکل دهی رویه ها در برنامه ریزی و کنترل عملیات در حال اجرا کمک می نماید تعریف میکند (حجازی و لطفی عاقل، ۱۴۰۱). یکی از اصلی ترین تهیه کنندگان اطلاعات، حسابداران مدیریت هستند و در دنیای کنونی از حسابداران مدیریت به عنوان مشاوران مدیریت نام می برند (باباجانی و همکاران، ۱۳۹۹). با توجه به تعاریف ذکر شده می توان این نتیجه را گرفت که هدف اصلی حسابداری مدیریت تهیه ای اطلاعات مربوط و دقیق برای استفاده کنندگان درون سازمانی از جمله کارکنان و مدیران اجرایی و عملیاتی با هدف کمک به مدیریت جهت بررسی اثربخشی و کارایی در سازمان است. در واقع حسابداری مدیریت نیل به اهداف سازمان را تسهیل میکند. موفقیت هر

سازمان را تشکیل می دهد (صدری و همکاران، ۱۴۰۱). حسابداری مدیریت با ارائه ای تکنیک های مدیریتی جدید و حل مشکلات و موانع سازمان ها در راه کسب موفقیت کاهش داده و شرایط اتخاذ مناسب ترین استراتژی را برای سازمان فراهم میکند (حسینی و همکاران، ۱۳۹۹). در سال های اخیر پژوهش های انجام شده در رابطه بین اطلاعات حسابداری مدیریت (MAI) و استراتژی به یک حوزه تحقیقاتی سازنده تبدیل شده است. مسسیکوت و هنری (۲۰۲۱) نشان داد اطلاعات حسابداری مدیریت مبتنی بر اطلاعات مالی و غیرمالی به طور منظم به مدیران ارائه می شود، مدیران تصمیمات بهتری بر اجرای استراتژی با هدف نظارت بر برنامه استراتژیک سازمان به دست می آورند.

شکل ۱. حوزه های کاری در حسابداری مدیریت

همان گونه که در شکل ۱ نشان داده شده، حسابداری مدیریت نقش محوری در هدایت و تصمیمات مدیریتی و سازمان به سمت اهداف استراتژیک ایفا میکند. این حوزه شامل مفاهیم و تکنیک های مختلفی است که برای کمک به مدیران در اتخاذ تصمیمات عملیاتی آگاهانه طراحی شده اند. به عقیده چنهال و موریس (۱۹۸۶) اطلاعات حسابداری مدیریت از چهار بعد مختلف، حائز اهمیت است. اولین بعد به این موضوع اشاره دارد که اطلاعات به موقع حسابداری مدیریت، مدیران را قادر میسازد تا سریعاً نسبت به رویدادهای مالی و غیر مالی مربوط به شرکت واکنش نشان دهند و به شیوه ای به موقع، تصمیمات مناسب اتخاذ نمایند. دومین بعد این است که اطلاعات حسابداری مدیریت به اطلاعات مربوط به فعالیت های عملکردی بر اساس دوره زمانی یا بر اساس مدل های تصمیم گیری اشاره دارد. سومین بعد ضرورت ادغام اطلاعات مربوط به فعالیت های بخش اصلی با بخش های دیگر در یک شرکت اشاره دارد که بر تصمیمات اتخاذ شده در یک دپارتمان واحد و عملکرد آن و همچنین عملکرد شرکت به عنوان یک کل اثرگذار است. و آخرین بعد این است که اطلاعات حسابداری مدیریت می تواند دارای یک حوزه گسترده و محدود باشد. حوزه محدود اطلاعات حسابداری مدیریت اطلاعاتی را که بر رویدادهای داخلی، مالی دارد و تمرکز تاریخی سوابق مبتنی بر اطلاعات را ارائه می دهد

اطلاعات حسابداری مدیریت یک سیستم اطلاعاتی انعطاف پذیر است که برای پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی مدیریت در راستای اهداف مدیریتی در نظر گرفته شده است (هانسن و مومن، ۲۰۰۷).

۲-۲ پیشینه پژوهش

تغییر حسابداری مدیریت در سال های اخیر به موضوعی جدید مورد بحث واقع شده است. محیطی که حسابداری مدیریت در آن اعمال می شود، با پیشرفت در فناوری اطلاعات، بازارها رقابتی، ساختارهای مختلف سازمانی و شیوه های مدیریت تغییر کرده است. حسابداری مدیریت در طی سال ها به مرور تغییرات زیادی کرده است. سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت ساختاری است که تکنیک های مختلفی را در خود گنجانده است که توسط یک سازمان برای جمع آوری، پردازش، مدیریت، گزارش دهی و بازیابی داده های مالی برای کمک به مدیران در راستای تصمیم گیری عینی استفاده می شود (بالچانداران، ۲۰۱۲). رهنمای رودپشتی و گودرزی (۱۳۹۲)، در پژوهشی با تبیین حسابداری مدیریت انتقادی به بررسی رویکرد های حاکم بر حسابداری مدیریت پرداخته اند. نتایج مطالعه آنها نشان می دهد که حسابداری مدیریت انتقادی بر تغییر در رویکرد های حسابداری مدیریت تمرکز دارد و این تغییرات را ناشی از عواملی چون روابط اجتماعی، سیاسی و اقتصادی در هر جامعه، نقش قدرت دانش و درک سیستم ها می داند. پژوهشی با عنوان «مدیریت حسابداری استراتژی، استراتژیک و عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» صورت گرفت. به این منظور از طریق پرسشنامه نمونه ای مشتمل بر ۴۱ شرکت بررسی انتخاب کردند. نتایج پژوهش نشان می دهد که بکارگیری استراتژی جويا و تکنیک های هزینه یابی مدیریت حسابداری های تکنیک از دسته (یک استراتژیک)، عملکرد را بهبود می بخشد. همچنین نتایج آشکار ساخت که انطباق حسابداری مدیریت استراتژیک و استراتژی، موجب بهبود عملکرد می گردد (موسوی شیری و شاکری، ۱۳۹۳). سیاسی (۱۳۹۴)، چارچوب اصول حسابداری مدیریت یکپارچه که توسط انجمن حسابداران مدیریت خیره ارائه شده است را مورد بررسی قرار داده است. وی با مروری بر این چارچوب، ضمن اینکه به ضرورت تدوین یک سری اصول حسابداری مدیریت یکپارچه تاکید میکند بیان میکند که مهارت های فنی، تجاری، فردی و رهبری حسابداران مدیریت در ارتباط با اصول یکپارچه حسابداری مدیریت (یعنی مربوط بودن، تأثیر، ارزش، اعتماد) می باشد. با بررسی پیشینه پژوهش، میتوان به چندین پژوهش داخلی اشاره کرد که برای نمونه، پژوهشی با عنوان بررسی نقش

سازمان در رسیدن به اهداف خود به نحو قابل توجهی به تصمیمات مدیران بستگی دارد. موفقیت حسابداری مدیریت هم به این وابسته است که مدیران بتوانند اطلاعات مفیدی را به استفاده کنندگان ارائه دهند. تغییرات مداوم در محیط کسب و کار به طور کلی و ماهیت رقابت در بازارها و پیشرفت در تکنولوژی تولید به طور خاص، فشار زیادی را بر مدیریت در تمامی صنعت ها برای مقابله و سازگاری با این تغییرات ایجاد کرده است. امروزه، متخصصان استراتژی عملیاتی توصیه میکنند که شرکت باید یک استراتژی عملی مؤثر در میان رقبای خود در بازار رقابتی داشته باشند (یاقتین و عباسی، ۲۰۱۸). منظور از نوآوری های حسابداری مدیریت روش هایی هستند که در حوزه حسابداری مدیریت قرار دارند، برای مدیریت اطلاعاتی مفید جهت تصمیم گیری فراهم میکنند، باعث بهبود فرآیند های شرکت می شوند و با ایجاد تغییر در محیط شرکت توانایی تغییر دارند (عسکرنی، ۲۰۱۶). حسابداری مدیریت در آینده نه تنها نیازهای واحدهای مختلف سازمان را تأمین میکند، بلکه سازمانها را با تغییرات فناوری و تولید نوین روبرو خواهد کرد؛ بنابراین انتظار می رود اطلاعات حسابداری مدیریت بتواند پاسخگوی نیازهای سازمانها و مدیران آنها باشد (نمازی، ۱۳۸۵). در بازارهای رقابتی و پر چالش امروزه، سازمانها جهت ارائه ی محصولی متفاوت و با کیفیت بالا و خدمات رسانی در دنیای بیرون، نیاز به مدیرانی نمونه دارند تا با به کارگیری از برنامه ریزی های استراتژیک سازمان را جهت نیل به اهداف سازمانی هدایت کنند. برای این منظور علم و آگاهی و دانش در زمینه برنامه و نظارت بر ریزی استراتژیک و اشراف برنامه ریزی استراتژیک شرایطی را به وجود می آورد تا مدیران با توجه به نقاط قوت و ضعف سازمان و فرصت ها و تهدیدات محیط با دیدی آینده نگرانه و بلندمدت سازمان را در عرصه رقابت پیروزمندانه به سمت رسالت و فلسفه وجودی سازمانی رهبری کنند (بیلی و همکاران، ۲۰۱۸). در این میان استفاده از شیوه های حسابداری مدیریت باعث افزایش تمرکز بر روی مسئولیت پذیری، بهره وری و اثربخشی و بهبود استراتژی شرکت می شود (هارون و همکاران، ۲۰۱۳). حسابداری مدیریت از طریق پردازش اطلاعات مالی مربوط به بازارهای محصولات شرکت و هزینه ها وساختار هزینه های رقیبان و نقش نظارتی که بر استراتژی های سازمانها دارد، منجر به افزایش کارایی آن خواهد شد (موسوی شیری و شاکری، ۱۳۹۳). از طرفی باید مد نظر داشت که حسابداری مدیریت در محیط کسب و کار نقش مهمی را با ارائه ی اطلاعات به موقع و مربوط که دو ویژگی مهم اطلاعات هستند، فراهم میکند که این خود ایفای نقشی مهم ایفا میکند. سیستم

حسابداری مدیریت (بودجه، شاخص های عملکرد مالی و غیرمالی)، دو ویژگی نظری (نظارت و پاسخ خواهی) منعکس کننده فعالیت های مدیران، یعنی، نظارت در اجرای برنامه استراتژیک و زیر سوال بردن برنامه استراتژیک می باشد. یافته های آنها نشان داد با استفاده از حسابداری مدیریت و اطلاعات مربوط به بودجه، شاخص های عملکرد مالی و غیر مالی میتوانند، توسط مدیران سطح نظارتی مدیران بر اجرای استراتژی افزایش داد در نتیجه تصمیمات راهبردی تحقیق می یابند که این موضوع موجب افزایش موفقیت سازمان می شود (مسیکووت و هنری، ۲۰۲۱). در همین سال پژوهشی با عنوان پیامدهای تعامل بین ویژگی های سازمانی و فعالیت های حسابداری مدیریت در پایداری شرکت: رویکرد اصول حسابداری مدیریت جهانی انجام شد و نتایج پژوهش نشان داد که ویژگی های سازمانی مانند، اندازه، چرخه عمر سازمان، وجود مهارت تخصصی، وابستگی به نهاد خارجی و ساختار مالکیت به طور قابل توجهی بر تقویت فعالیت حسابداری مدیریت تأثیر می گذارد

(اویوو، ۲۰۲۱). پژوهش های زیادی وجود دارد که تغییرات حسابداری مدیریت را بررسی کرده اند و شیوه های گوناگون این تغییر را مورد بررسی قرار داده اند. تکامل سیستم های حسابداری مدیریت در چهار دوره انجام شده است که شامل: مرحله ی اول مربوط به سال ها قبل از ۱۹۵۰ میلادی است که تأکید و تمرکز اصلی حسابداری مدیریت (بهرتر است بگویم حسابداری صنعتی) بر تعیین بها و کنترل مالی بوده است و منبع اصلی اطلاعات در این مرحله، صورت های مالی به شمار می رفت. مرحله دوم (۱۹۶۵ تا ۱۹۸۵) که توجه حسابداری مدیریت به سمت گردآوری اطلاعات به منظور تصمیم گیری و برنامه ریزی مدیریتی و کنترل از طریق استفاده از تکنیک هایی نظیر تحلیل تصمیم و حسابداری سنجش مسئولیت بوده است. مرحله ی سوم (۱۹۸۵ تا ۱۹۹۵)، با افزایش رقابت جهانی و توسعه سریع تکنولوژی در اوایل دهه ۸۰ میلادی، بسیاری از بخش های صنعت تحت تأثیر قرار گرفتند. در این مرحله مدیریت بر کاستن از هزینه ها متمرکز بود اما تحلیل فرآیند به وسیله ی تکنولوژی ها صورت گرفت. در این زمان، تأکید حسابداری مدیریت معطوف به کاهش اتلاف منابع مورد استفاده در تولید بوده است. مرحله ی چهارم که بعد از سال ۱۹۹۵ شکل گرفت. در این مرحله، تأکید بر خلق ارزش از طریق استفاده ی اثربخش از منابع است و تکنیک های محرک ارزش برای مشتری و سهامدار و همچنین نوآوری های سازمانی را مورد توجه قرار می دهد (شکرایی فرد و همکاران، ۱۴۰۲).

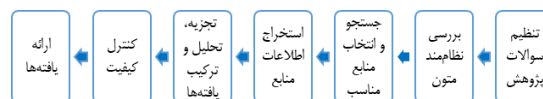
اطلاعات حسابداری مدیریت در سیستم کنترل مدیریت در شرکت بزرگ تولیدی در ایران انجام شد و یافته های این تحقیق نشان داد که بین اهمیت و در دسترس بودن اطلاعات حسابداری مدیریت شکاف وجود دارد و همچنین اطلاعات حسابداری مدیریت نقش واسطه در رابطه بین استراتژی رقابت پیچیدگی تولید عدم اطمینان محیطی با اثربخشی سیستم کنترل مدیریت ایفا میکند (تجویدی و محمدی، ۱۳۹۹). پژوهشی با عنوان «تأثیر جنبه های اطلاعات حسابداری مدیریت بر عملکرد سازمان و ریسک سیستماتیک شرکت» انجام شد (حسینی، ۱۴۰۰). انجمن حسابداران مدیریت، اهمیت تعهد اجتماعی را برای ارائه ی خدمات به نفع عموم ارتقا می دهد به عبارتی حسابداران مدیریت باید از استفاده از روش های حسابداری فریبنده و گمراه کننده که ممکن است به سرمایه گذاران بالقوه و بستانکاران آسیب برساند خودداری کنند و حسابداران مدیریت باید با شناخت اهمیت استقلال حرفه ای و مقاومت در فشار هایی که در تضاد با قضاوت حرفه ای هستند، در برابر فشار سازمانی مقاومت می کنند (همتی و همکاران، ۱۴۰۰). وی نشان داد حسابداری مدیریت استراتژیک و زمینه های سازمانی به عنوان مجموعه ای از جنبه ها با عملکرد مالی در سطح معناداری دارای ارتباط معناداری نیست. همچنین حسابداری مدیریت استراتژیک و زمینه های سازمانی به عنوان مجموعه ای از جنبه ها با عملکرد غیرمالی و ریسک سیستماتیک در سطح معناداری دارای ارتباط معنادار است. پژوهشی با عنوان، شبکه اثرات تحلیل حسابداران مدیریت، بر حسابداری مدیریت استراتژیک از طریق تعدیل کننده سیستم های اطلاعاتی و فرهنگ نوآوری سازمانی» انجام شد. یافته ها نشان دادند شبکه حسابداران مدیریت، بر حسابداری مدیریت استراتژیک، تأثیر معنادار داشت. همچنین، سیستم های اطلاعاتی، اثر شبکه حسابداران مدیریت و حسابداری بر مدیریت استراتژیک را تعدیل کرد و فرهنگ نوآوری سازمانی، اثر شبکه حسابداران مدیریت بر حسابداری مدیریت استراتژیک را تعدیل کرد (خادم الحسین اردکانی، ۱۴۰۰). علاوه بر این، میتوان به چندین پژوهش خارجی اشاره کرد که برای نمونه، پژوهشی با عنوان استفاده از اطلاعات حسابداری مدیریت برای استراتژی و تصمیم گیری، صورت گرفت و نتایج پژوهش نشان داد که ویژگی های تحلیلی و مبتنی بر تصمیم گیرندگان ممکن است اشکال متفاوت تصمیم گیری داشته باشند. (ساوکون و همکاران، ۲۰۱۸) پژوهشی با عنوان «استفاده از اطلاعات حسابداری مدیریت توسط مدیر انتظارت در اجرای استراتژی» انجام دادند. در این پژوهش برای توسعه ابزار سنجش، مفهوم مشخصات سازه بر اساس یک رویکرد ماتریسی ارائه شده است که ترکیبی از اطلاعات منتقل شده توسط سه شیوه

۳- روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر نوع پژوهش، کیفی و از نظر هدف پژوهش، کاربردی و از لحاظ روش شناسی، توصیفی از نوع پیمایشی می‌باشد. در این پژوهش، از روش کیفی فراترکیب برای جمع‌آوری و پردازش داده‌ها و نیز از روش آنتروپی‌شانون برای اعتبارسنجی و تحلیل داده‌های فراترکیب و از روش سوارا برای وزن‌دهی به مقوله‌ها بهره‌گرفته شده‌است.

روش تحلیل کیفی فراترکیب

فراترکیب نوعی مطالعه کیفی است که اطلاعات و داده‌های استخراج شده از سایر مطالعات کیفی مرتبط با موضوع را به صورت سیستماتیک و نظام‌مند مورد بررسی قرار می‌دهد. این روش شامل هفت مرحله است که در شکل ۱ نشان داده شده‌است.

شکل ۲. الگوی هفت مرحله‌ای فراترکیب

(اقتباس از سندلوسکی و باروسو، ۲۰۰۷)

زمانی انتخاب شده یعنی سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۴۰۳ شمسی تا زمان انجام پژوهش است.

گام دوم: بررسی نظام مند متون

در این گام پژوهش‌گر به جست و جوی منظم مقالات انتشار یافته در مجلات داخلی با استفاده از کلمات کلیدی مربوط می‌پردازد. هر چه قدر انتخاب کلید واژه‌ها در این بخش دقیق‌تر باشد، پژوهش‌های یافت شده براساس آن‌ها، متناسب‌تر هستند. در جدول ۲ کلید واژه‌هایی که برای موضوع این پژوهش مدنظر قرار گرفته، ارائه شده‌است.

گام سوم: جستجو و انتخاب متون مناسب

در این مرحله از فراترکیب به بررسی تناسب پژوهش‌های یافت‌شده با سؤال پژوهش پرداخته می‌شود. در این گام ابتدا از روش مهارت‌های ارزیابی حیاتی برای ارزیابی کیفی مقالات استفاده شده‌است. هر یک از مقالات در مواجهه با سؤالات، امتیازی از ۱ تا ۵ (از ضعیف تا عالی) گرفته‌اند. در جدول ۳ سؤالات مربوط به ارزیابی مقالات آورده شده‌اند.

باتوجه به سؤالات جدول ۳، شرایط امتیازی ذیل برای مقالات لحاظ شده‌است: ۵۰-۴۱: عالی، ۳۱-۴۰: خیلی خوب، ۲۱-۳۰: خوب، ۱۱-۲۰: متوسط، ۰-۱۰: ضعیف، نتایج امتیازدهی در جدول ۴ نشان داده شده‌است و در ادامه مقالات با امتیاز بالای ۳۱ تأیید و مقالات با امتیاز زیر ۳۱ حذف گردید. در این مرحله، با هر بازبینی تعدادی از مقالات کنار گذاشته می‌شوند که این مقاله‌ها در فرایند فراترکیب مورد بررسی قرار نمی‌گیرند. فرایند بازبینی و گزینش مقالات به صورت مختصر در شکل ۳ نشان داده شده‌است. در نهایت پس از چهار مرحله بازبینی از میان ۱۵۴ پژوهش، ۱۲۲ مورد آن حذف و ۴۰ مطالعه برای تجزیه و تحلیل داده‌ها انتخاب گردید.

جدول ۱. پرسش‌های پژوهش

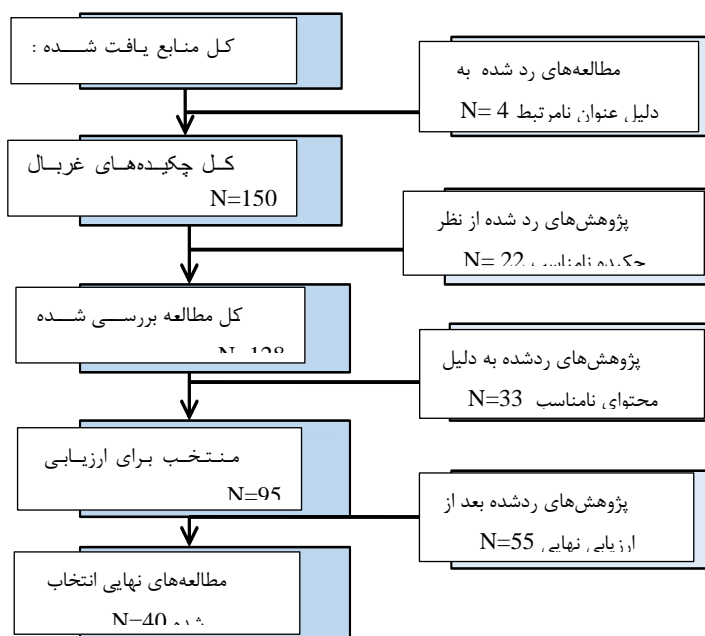
پارامتر	پرسش پژوهش
چه چیزی (What)	شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مؤثر فناوری‌های نوین بر حرفه حسابداری مدیریت
جامعه (Who)	کتاب، مقاله، پایان‌نامه در زمینه شناسایی ابعاد مؤثر فناوری‌های نوین بر حرفه حسابداری مدیریت
محدوده زمانی (When)	کلیه آثار موجود بین سال‌های ۱۳۷۵ تا ۱۴۰۳ شمسی تا زمان انجام پژوهش
چگونه (How)	بررسی موضوعی و شناسایی نکته‌های کلیدی، دسته‌بندی ابعاد و مؤلفه‌ها مفاهیم

جدول ۲. معرفی کلید واژه‌های مناسب برای جست‌وجو در پایگاه‌های اطلاعاتی

معادل فارسی مفاهیم کلیدی	واژگان کلیدی لاتین جست‌وجو شده
حسابداری	Accounting
حسابداری مدیریت	Management accounting

جدول ۳. مشخصات سؤالات روش مهارت‌های ارزیابی حیاتی

عنوان سوال	توضیح سوال
اهداف تحقیق	آیا مقاله انتخابی در راستای پژوهش مورد نظر است؟
به روز بودن	آیا اطلاعات داخلی مقاله به روز است؟
طرح تحقیق	تحقیقی که در مقاله طرح ریزی شده است، از نظر شما چگونه است؟
روش نمونه برداری	جامعه‌ی آماری مورد بررسی و نمونه‌های انتخابی در این مقاله چگونه ارزیابی می‌شود؟
جمع‌آوری داده‌ها	امتیاز شما به نحوه جمع‌آوری داده‌ها در این مقاله چیست؟
انعکاس‌پذیری	آیا نکات مندرج در این مقاله را می‌توان به موارد دیگر بسط داد و از آن‌ها در جاهای دیگر استفاده نمود؟
ملاحظات اخلاقی	آیا اصول اخلاقی نگارش مقاله مثل درج رفرنس و غیره در این مقاله رعایت شده‌است؟
دقت تجزیه و تحلیل داده‌ها	دقت در تجزیه و تحلیل داده‌ها به چه میزان است؟
بیان واضح یافته‌ها	زبان نوشتار و نیز رسایی مقاله به چه میزان است؟
ارزش تحقیق	ارزش کلی این مقاله به چه میزان است؟

شکل ۳. فرایند بازبینی و انتخاب مقالات

جدول ۴. نتایج برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی

مقاله	اهداف تحقیق	منطق روش شناسی	روش نمونه برداری	روش نمونه برداری	جمع‌آوری داده‌ها	انعکاس‌پذیری	ملاحظات اخلاقی	دقت تجزیه و تحلیل داده‌ها	بیان روشن یافته‌ها	روش تحقیق	مجموع امتیازات
۱	۴	۴	۳	۴	۴	۴	۵	۳	۵	۵	۴۰
۲	۳	۴	۴	۳	۴	۵	۵	۳	۵	۲	۳۸
۳	۳	۳	۴	۲	۴	۳	۵	۴	۵	۴	۳۷
۴	۳	۴	۵	۴	۳	۴	۵	۴	۴	۴	۴۰
۵	۵	۴	۴	۳	۴	۴	۵	۳	۴	۳	۳۹
۶	۵	۴	۵	۴	۴	۵	۵	۴	۴	۴	۴۴
۷	۲	۳	۴	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۵	۴۳
۸	۳	۳	۳	۴	۳	۴	۵	۵	۵	۵	۳۵

مقاله	اهداف تحقیق	منطق روش شناسی	روش نمونه برداری	روش نمونه برداری	جمع آوری داده ها	انعکاس پذیری	ملاحظات اخلاقی	دقت تجزیه و تحلیل داده ها	بیان روشن یافته ها	روش تحقیق	مجموع امتیازات
۹	۲	۳	۴	۴	۳	۲	۵	۴	۳	۵	۳۲
۱۰	۳	۴	۳	۴	۴	۳	۵	۴	۴	۳	۳۷
۱۱	۳	۴	۴	۳	۳	۲	۵	۵	۵	۵	۳۹
۱۲	۲	۳	۲	۴	۳	۴	۵	۳	۴	۳	۳۳
۱۳	۲	۳	۴	۴	۳	۲	۵	۴	۳	۵	۳۵
۱۴	۳	۲	۴	۲	۳	۴	۵	۳	۴	۳	۳۳
۱۵	۴	۴	۳	۴	۴	۴	۵	۳	۳	۴	۳۸
۱۶	۵	۴	۴	۳	۴	۴	۵	۳	۴	۳	۳۹
۱۷	۳	۴	۳	۴	۴	۳	۵	۴	۵	۵	۴۰
۱۸	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۵	۴	۴	۴	۴۰
۱۹	۳	۴	۵	۵	۵	۴	۵	۴	۴	۴	۴۳
۲۰	۳	۴	۳	۴	۴	۳	۵	۴	۴	۳	۳۷
۲۱	۳	۴	۳	۴	۴	۳	۵	۴	۴	۳	۳۷
۲۲	۳	۳	۳	۴	۴	۴	۵	۳	۳	۳	۳۵
۲۳	۵	۵	۴	۵	۴	۴	۵	۵	۴	۴	۴۵
۲۴	۲	۳	۲	۴	۳	۴	۵	۳	۴	۳	۳۳
۲۵	۴	۴	۴	۳	۴	۴	۵	۴	۳	۴	۳۹
۲۶	۲	۳	۳	۴	۴	۵	۵	۴	۵	۵	۴۰
۲۷	۲	۳	۲	۴	۳	۴	۵	۵	۵	۵	۳۸
۲۸	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۵	۴	۴	۴	۴۱
۲۹	۵	۵	۴	۵	۴	۴	۵	۵	۴	۴	۴۵
۳۰	۴	۴	۴	۵	۴	۴	۳	۳	۵	۵	۴۱
۳۱	۵	۵	۴	۴	۴	۴	۵	۴	۴	۴	۴۳
۳۲	۳	۳	۳	۴	۴	۴	۵	۳	۳	۳	۳۵
۳۳	۵	۴	۴	۳	۴	۴	۵	۳	۴	۳	۳۹
۳۴	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۵	۴	۴	۴	۴۱
۳۵	۲	۳	۲	۴	۵	۴	۵	۵	۵	۵	۴۰
۳۶	۳	۳	۳	۴	۴	۴	۵	۵	۵	۵	۴۱
۳۸	۳	۴	۳	۴	۴	۳	۵	۴	۴	۳	۳۷
۳۹	۵	۴	۴	۴	۳	۴	۵	۴	۴	۳	۴۰
۴۰	۴	۴	۴	۴	۴	۴	۵	۴	۴	۴	۴۱

گام چهارم: استخراج اطلاعات مقالات منتخب

پس از شناسایی و بررسی منابع، درگام چهارم، تمامی مقالات انتخابی، مورد بررسی دقیق قرار گرفت و اطلاعات مربوط با موضوع پژوهش از آن‌ها استخراج گردید. پژوهشگر درهنگام تجزیه و تحلیل، مطالبی را جستجو می‌کند که در میان پژوهش‌های موجود در فراترکیب ظاهر شده‌اند. این بخش به عنوان "بررسی موضوعی" شناخته می‌شود. بدین ترتیب که

پژوهشگر تمام عوامل مستخرج از مطالعات را به عنوان کد در نظر می‌گیرد و در ادامه کدهای بدست آمده با توجه به مفهومی‌شان دسته‌بندی می‌شوند (دیلمی، ۱۳۹۸). با توجه به محدودیت صفحات مقاله همه موارد در جدول ۵ گام پنجم آورده شده‌است.

گام پنجم: یافته‌های پژوهش

نمایانگر دسته‌بندی‌های کلی‌تری هستند که کدهای مشابه را تحت پوشش قرار می‌دهند. هدف از این دسته‌بندی، شناسایی محورهای اصلی توصیف‌کننده فناوری‌های نوین مؤثر بر حرفه حسابداری است. همانطور که در گام قبلی گفته شد، در جدول ۵ مقوله‌های اصلی و کدهای مربوط به ابعاد مؤثر فناوری‌های نوین بر حرفه حسابداری ارائه شده‌اند. این جدول به عنوان یک نمای کلی از دسته‌بندی‌ها و کدهای مختلف عمل می‌کند و به ما کمک می‌کند تا به طور دقیق‌تر و ساختاریافته‌تر به تحلیل داده‌ها بپردازیم.

در این مرحله از پژوهش، ابتدا مؤلفه‌های استخراج شده از ۴۰ مقاله یاد شده، به عنوان کد در نظر گرفته می‌شود. هر یک از این کدها نمایانگر یک مفهوم یا موضوع خاص هستند که در مقالات مورد بررسی به آن‌ها اشاره شده است. سپس با در نظر گرفتن معنای هر یک از این کدها، آن‌ها در مفاهیم مشابهی تعریف می‌شوند تا بتوانیم دسته‌بندی‌های معنادار و منسجمی از داده‌ها ایجاد کنیم. در مرحله بعد، کدهای دارای مفاهیم مشابه در مقوله‌های توصیف‌کننده دسته‌بندی می‌شوند. این مقوله‌ها

جدول ۵. مقوله‌های اصلی و حوزه های تمرکز

حوزه تمرکز	نام مجله	نام نویسنده	عنوان مقاله
آموزش	بررسی های حسابداری و حسابرسی	نوروش و مشایخی	نیازها و اولویت های آموزشی حسابداری مدیریت: فاصله ادراکی بین ..(۱۳۸۴)
	مطالعات حسابداری و حسابرسی	صفری گرایلی و آقابییگی	چارچوبی مفهومی برای آموزش حسابداری مدیریت(۱۴۰۰)
	حسابداری مدیریت	طیبی راد و همکاران	تأثیر آموزش حسابداری مدیریت به شیوه شبیه سازی ایفای نقش، بر ... (۱۴۰۰)
	حسابداری مدیریت	نیکومرام و همکاران	بررسی دلایل کمبود پژوهش‌های تجربی انجام شده در حوزه... (۱۳۸۸)
	حسابداری مدیریت	بنی طالبی دهکردی	تأثیر بکارگیری الگوی تفکر خلاق (رانکو چاد) بر پرورش مهارت های... (۱۳۹۶)
	علوم مدیریت	رویایی و محمدزاده	بررسی فاصله انتظاراتی میان آموزش و عمل حسابداری مدیریت(۱۳۸۶)
	حسابداری مدیریت	نونهل و رحمتی قورولو	بررسی شکاف بین دیدگاه های دانشگاهیان و شاغلین اجرایی حسابداری (۱۳۹۰)
	حسابداری مدیریت	دیانتی دیلمی و همکاران	ارزشیابی کیفیت درونی برنامه درسی حسابداری مدیریت در ایران : از ... (۱۴۰۱)
	حسابداری مدیریت	پاک مرام و رضایی	تأثیر محیط رقابتی و شاخصه های سازمانی بر شیوه های حسابداری... (۱۳۹۶)
عملکرد سازمانی	مطالعات تجربی حسابداری مالی	دیانتی دیلمی و همکاران	بررسی رابطه بین خصوصی سازی ، استفاده از ابزارهای حسابداری ... (۱۳۹۵)
	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	حجازی و اسدی وایقان	بررسی تاثیر عدم اطمینان محیطی ادراک شده بر رابطه بین سیستم... (۱۳۹۲)
	بررسی های حسابداری و حسابرسی	مشبکی	تأثیر سیستم JIT بر حسابداری مدیریت(۱۳۷۵)
	رویکرد های پژوهشی نوین در...	ذاکر و نخعی	بررسی نقش حسابداری مدیریت در بودجه بندی و بهبود عملکرد(۱۴۰۰)
	پژوهش های حسابداری مالی، حسابرسی	حجازی و فتوحی	بررسی ارتباط هم زمان بین استراتژی رقابتی سازمان ، طرح سازمانی و... (۱۳۸۸)
	پژوهش های تجربی حسابداری	دیانتی دیلمی و همکاران	اثر ابزار های مراحل تکامل حسابداری مدیریت بر روی سود عملیاتی ... (۱۳۹۴)

حوزه تمرکز	نام مجله	نام نویسنده	عنوان مقاله
	پژوهش های تجربی حسابداری	معین الدین و همکاران	بررسی کارایی و تحلیل حساسیت تکنیک های عملیاتی حسابداری... (۱۳۹۱)
	پیشرفت های حسابداری دانشگاه شیراز	کازرونی و همکاران	تدوین الگوی بهبود عملکرد مالی شرکتهای سیمانی مبتنی بر ابزارهای... (۱۴۰۰)
	حسابداری مدیریت	سعیدی و همکاران	بررسی نقش میانجی گری حسابداری مدیریت بر رابطه بین طراحی... (۱۳۹۸)
	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	شیخ باقری و همکاران	تأثیر همگرایی توانمندی حسابداران با چارچوب صلاحیت حسابداری... (۱۴۰۳)
	مطالعات تجربی حسابداری مالی	نمازی و خرم دل ماسوله	تأثیر نوآوری سبز و نقش میانجی حسابداری مدیریت زیست محیطی بر... (۱۴۰۱)
	پژوهش های تجربی حسابداری	مال نظری و داور	ارتباط اطلاعات حسابداری مدیریت با یادگیری سازمانی و عملکرد تولید (۱۳۹۲)
	حسابداری مدیریت	نمازی و کرمشاهی	تأثیر کنشگران اقتصادی کلیدی و حسابداری مدیریت بر عملکرد مالی... (۱۳۹۹)
	حسابداری مدیریت	کازرونی و همکاران	کاربرد روشهای OPA و تجزیه و تحلیل اهمیت عملکرد جهت اولویت... (۱۴۰۱)
تصمیم گیری	حسابداری و حسابرسی	خورشیدی و زرین کیا	جایگاه یابی حسابداری در فرایند تصمیم گیری های مدیریتی (۱۳۹۶)
مدیران سازمانی	حسابداری مدیریت	صفر زاده و همکاران	بررسی ابعاد کیفیت خدمات حسابداری مدیریت از دیدگاه مدیران درون... (۱۴۰۰)
	حسابداری مدیریت	طالبی و همکاران	بررسی ارتباط بین اجزای سیستم حسابداری مدیریت ابهام، (۱۳۹۷)
	مطالعات تجربی حسابداری مالی	دیانتی دیلمی و همکاران	بررسی رابطه بین خصوصی سازی، استفاده از ابزارهای حسابداری... (۱۳۹۵)
	حسابداری مدیریت	دیانتی دیلمی و همکاران	بررسی وضعیت حسابداری مدیریت در شرکت های پذیرفته شده... (۱۳۹۰)
	حسابداری مدیریت	رحمتی	حسابداری مدیریت راهبردی سرمایه انسانی سازمانی (۱۳۹۴)
	تحقیقات حسابداری و حسابرسی	نمازی و مصلینژاد	شاخص های حسابداری مدیریت آب رهیافت فرا ترکیب و فن... (۱۴۰۰)
	حسابداری مدیریت	اعتمادی و همکاران	پیمایش پژوهش های حسابداری مدیریت ایران استرالیا (۱۳۹۱)
	پژوهش های حسابداری مالی	ملک حسینی و همکاران	تأثیر فرهنگ سازمانی از طریق تکنیک های حسابداری مدیریت نوین... (۱۴۰۰)
	حسابداری مدیریت	کارمزدی و همکاران	پارادایم ارزش اقتصادی اطلاعات در حسابداری مدیریت با بهره برداری (۱۴۰۰)
	حسابداری مدیریت	خواجوی و همکاران	مقایسه نظریه دامنه و نظریه روش در پژوهش های حسابداری مدیریت... (۱۳۹۵)
	حسابداری مدیریت	نونپال نهر و رحمتی	بررسی شکاف بین دیدگاه های دانشگاهیان و شاغلین اجرایی... (۱۳۹۰)
	مطالعات تجربی حسابداری مالی	دیانتی دیلمی و همکاران	اثر ابزارهای مراحل تکامل حسابداری مدیریت بر روی سود عملیاتی... (۱۳۹۴)
	مطالعات تجربی حسابداری	کباتانی و سنگلجی	تکنیک های حسابداری مدیریت/صنعتی سنتی در مقابل تکنیک های... (۱۳۸۴)
	پژوهش های تجربی حسابداری مالی	کاشانی پور و محسنی	تحلیل پارادایم پژوهش های حوزه حسابداری مدیریت در کشور ایران... (۱۳۹۶)

حوزه تمرکز	نام مجله	نام نویسنده	عنوان مقاله
	حسابداری مدیریت	حسینی و همکاران	تحلیل جریان علمی پژوهش های حسابداری مدیریت در پایگاه (۱۳۹۹)
	تحقیقات حسابداری و حسابرسی	رهنمای و همکاران	آزمون مدل اقتضایی مراحل تکامل حسابداری مدیریت (۱۴۰۱)
	مطالعات تجربی حسابداری مالی	دیانتی دیلمی و همکاران	اثر ابزارهای مراحل تکامل حسابداری مدیریت بر روی سود عملیاتی (۱۳۹۴)
	حسابداری مدیریت	نورانی و اخالقی یزدی	اصول بنیادی آئین رفتار حرفه ای حسابداران مدیریت و تاثیر آن بر... (۱۴۰۲)
	مطالعات حسابداری و حسابرسی	جودکی چگنی و رافیک	پارادایم تفسیرگرایی در حسابداری مدیریت: تعامل گرایی نمادین و... (۱۴۰۱)
	حسابداری مدیریت	دیانتی دیلمی	تأثیر سرمایه ی فکری بر حسابداری مدیریت شرکت های پذیرفته... (۱۳۹۱)
	مطالعات حسابداری و حسابرسی	عظیمی و همکاران	بررسی پارادایم های پژوهش در حسابداری مدیریت (۱۳۹۹)
	حسابداری مدیریت	دیانتی دیلمی	حسابداری مدیریت، ابزاری کارآمد در خدمت اقتصاد مقاومتی (۱۳۴)
	حسابداری مدیریت	مجلسی و همکاران	تأثیر رهبری هوشمند و ساختار سازمانی بر گرایش های حسابداری... (۱۳۹۹)
	پیشرفت های حسابداری دانشگاه شیراز	علیزاده اقدم و سلیمانی	ارائه چارچوبی برای حسابداری مدیریت گازهای گلخانه ای (۱۳۹۹)
	حسابداری مدیریت	رهنمای و همکاران	تأثیر سوگیری های قضاوتی بر کارکرد تکنیک های حسابداری مدیریت (۱۳۹۲)
	حسابداری مدیریت	احمدی و گرکز	بررسی مدیریت تعارض (رقابت، مصالحه و اجتناب) و هویت حسابداران... (۱۳۹۹)
	حسابداری مدیریت	ابراهیمی و مقدس پور	تبیین وضعیت حسابداری مدیریت در ایران (۱۳۹۳)
	حسابداری مدیریت	نیکومرام و همکاران	برسی دلایل کمبود پژوهش های تجربی انجام شده در... (۱۳۸۸)
	پژوهش های تجربی حسابداری	رهنمای و همکاران	توجه مدیران به عوامل موفقیت ساز، با تاکید بر فرایند های حسابداری... (۱۳۹۰)
	پیشرفت های حسابداری دانشگاه شیراز	منتی و ساسانیان	مهارتها ، تاثیرگذاری ، کارآمدی حسابداری مدیریت (۱۴۰۱)
	پژوهش های حسابداری	ولی پور و کاویانی فرد	اهمیت زمینه صنعت در نوع رویه های حسابداری مدیریت (۱۳۹۶)
	مطالعات حسابداری و حسابرسی	گوران حیدری و همت...	حسابداری مدیریت اسلامی (۱۳۹۴)
	حسابداری مدیریت	صدری و همکاران	سیستم ارزیابی مؤثر مبتنی بر اطلاعات حسابداری مدیریت جهت... (۱۴۰۱)
	حسابداری مدیریت	دیانتی دیلمی و همکاران	بررسی رابطه بین کاربرد ابزارهای پیشرفته حسابداری مدیریت... (۱۳۹۵)
	حسابداری مدیریت	رهنمای و همکاران	تأثیر فناوری اطلاعات بر همگرایی حسابداری مدیریت و حسابداری مالی (۱۳۹۵)
	حسابداری مدیریت	عابد نظری و آراد	روش شناسی کیفی در تحقیقات حسابداری مدیریت با تاکید بر... (۱۳۹۸)
	حسابداری مدیریت	غفاری و خوزین	بررسی تاثیر متن مبتنی بر نگاره های مفهومی در یادگیری حسابداری... (۱۳۹۹)
	حسابداری مدیریت	مشایخ و همکاران	تحلیل محتوای کتاب های حسابداری بها و مدیریت (۱۴۰۱)
	حسابداری مدیریت	ناصر ترابی و همکاران	تدوین مدل بلوغ حسابداری مدیریت (۱۴۰۰)

حوزه تمرکز	نام مجله	نام نویسنده	عنوان مقاله
	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	کمال زارع و همکاران	ارزیابی و شناسایی محرک ها و موانع تغییرات در حسابداری... (۱۳۹۴)
	مطالعات تجربی حسابداری مالی	نمازی و مصلی نژاد	تجزیه و تحلیل تأثیر تعدیلی هوش کسب و کار بر رابطه حسابداری... (۱۴۰۰)
	پژوهش های معاصر در علوم مدیریت ...	یعقوبی و پی گذاری	بررسی بهره وری، کارایی و اثر بخشی سیستم حسابداری مدیریت... (۱۴۰۲)
تصمیم گیری	بررسی های حسابداری و حسابرسی	بهرامفر و رسولی	ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری مدیریت و نقش آن در حسابداری... (۱۳۷۷)
	مطالعات حسابداری و حسابرسی	خدای پور و حسینی	بررسی عوامل ناکامی تحقیقات تجربی در حسابداری مدیریت (۱۳۹۲)
	حسابداری مدیریت	زارعی و برزگر	ارزیابی تأثیر تصویر سازی داده ها در گزارش های حسابداری مدیریت... (۱۳۹۶)
کنترل	مطالعات حسابداری و حسابرسی	حجازی و بذرافشانی	بررسی تناسب محتوای متون حسابداری مدیریت با نیاز های روز با حسابداری... (۱۳۹۲)
	حسابداری مدیریت	تجویدی و محمدی	بررسی نقش اطلاعات حسابداری مدیریت در سیستم کنترل مدیریت در... (۱۳۹۹)
	دو فصلنامه علمی حسابداری دولتی	عزیزی و همکاران	مدل سازی تفاوت استفاده از تکنیک های حسابداری مدیریت بر... (۱۴۰۰)
اطلاعات	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	شکافخدا و همکاران	طراحی الگوی جهت حساسیت زایی اطلاعات حسابداری مدیریت... (۱۳۹۸)
	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	عزیزی مهر و همکاران	ارائه الگوی سیستم حسابداری مدیریت مبتنی بر قابلیت پویایی... (۱۴۰۳)
	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	رحیمی هلری و همکاران	ارائه مدل سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت مبتنی بر هوش... (۱۴۰۱)
اخلاق	حسابداری مدیریت	نیکومرام و همکاران	ارزیابی تأثیر اخلاق حرفه ای حسابداران مدیریت بر ویژگی های کیفی... (۱۳۹۳)
	پژوهش های تجربی حسابداری	پرندین و کیامرزی	بررسی تأثیر صفات حسابداران مدیریت بر تصمیم گیری اخلاقی با... (۱۴۰۲)
	مطالعات حسابداری و حسابرسی	همتی و همکاران	ارایه ی الگوهای حرفه ای گرایی حسابداران مدیریت مبتنی بر قضاوت... (۱۴۰۰)
تفکر انتقادی	حسابداری مدیریت	نظری و همکاران	ارایه ی الگوی اصول یکپارچه حسابداری مدیریت مبتنی بر تفکر انتقادی... (۱۳۹۷)
	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	محمودی راد و همکاران	ارایه مدل حسابداری مدیریت مبتنی بر تفکر انتقادی با استفاده از... (۱۳۹۷)
رفتار	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	جلیلی و نیکو مرام	مدل مفهومی برای حسابداری مدیریت رفتار (۱۳۹۱)
	حسابداری مدیریت	رهنمای و رستمی	مروری بر تئوری های روانشناسی (۱۳۹۴)
آینده حسابداری مدیریت	بررسی های حسابداری و حسابرسی	نمازی	آینده حسابداری مدیریت (۱۳۷۸)
	حسابداری مدیریت	باباجانی و همکاران	آینده پژوهی حسابداری مدیریت: از منظر علم و فناوری اطلاعات (۱۳۹۷)
	پژوهش های تجربی حسابداری مالی	باباجانی و همکاران	آینده پژوهی حسابداری مدیریت از منظر آموزش و پژوهش (۱۳۹۹)

حوزه تمرکز	نام مجله	نام نویسنده	عنوان مقاله
فرهنگ	برسی های حسابداری و حسابرسی	سجادی و همکاران	تأثیر فرهنگ نوآورانه بر اجرای تکنیک های حسابداری مدیریت دولتی... (۱۴۰۲)
	حسابداری مدیریت	حاجیها و خراط زاده	رابطه فرهنگ سازمانی و کاربرد نوآوری های حسابداری مدیریت... (۱۳۹۳)
ابزار	پیشرفت های حسابداری	صیاری و سبزی پور	ابزار های حسابداری مدیریت حلقه ی مفقود خلق ارزش آزمون... (۱۳۹۹)
	تحقیقات حسابداری و حسابرسی	رهنمای و همکاران	آزمون مدل اقتضایی مراحل تکامل حسابداری مدیریت رویکرد... (۱۴۰۱)
	تحقیقات حسابداری و حسابرسی	سجادی و همکاران	کاربرد و اثربخشی ابزارهای حسابداری مدیریت در دانشگاه های... (۱۴۰۰)
	حسابداری مدیریت	سبزی پور و همکاران	کارایی چرخه عملیاتی و رشد فروش شرکتها در سایه توجه به فلسفه... (۱۳۹۴)
	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	خادمی پور و طالبی	برسی کاربرد ابزارهای حسابداری مدیریت توسط مدیران شرکت... (۱۳۸۹)
	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	یعقوبیان و همکاران	ارایه مدل اقتضایی ارزیابی عملکرد شرکت ها با تاکید بر نقش ابزار... (۱۴۰۰)
	حسابداری مدیریت	کاشانی پور و همکاران	تأثیر عوامل اقتصادی و انسانی در بکارگیری ابزارهای حسابداری... (۱۳۹۷)
	حسابداری مدیریت	صیادی سومار و همکاران	تکامل ابزارهای حسابداری مدیریت; راهکاری برای کاهش سایه شوم... (۱۳۹۷)
	چشم انداز حسابداری و مدیریت	محمدی و بدرلو	تأثیر کنترل داخلی و شایستگی های مدیر بر حاکمیت شرکتی مطلوب... (۱۴۰۱)
	حسابداری مدیریت	نیکومرام و محمودی	سنجش تأثیر سیستم اطلاعاتی حسابداری مدیریت مبتنی بر پشتیبانی... (۱۳۹۱)
سیستم های اطلاعاتی	مجله دانش حسابداری	نظری پور	بررسی تأثیر سیستم های اطلاعاتی بر قابلیت سازگاری حسابداری... (۱۳۹۵)
	فصلنامه تحلیل بازار سرمایه	نوری و همکاران	نقش حسابداری مدیریت بر شیوه های اجرایی حسابداری مدیریت... (۱۴۰۱)
	رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت...	شیخعلی و نخعی	حسابداری مدیریت و حسابداری مدیریت استراتژیک: نقش... (۱۴۰۰)
	حسابداری مدیریت	تجویدی و محمدی	بررسی نقش اطلاعات حسابداری مدیریت در سیستم کنترل مدیریت... (۱۳۹۹)
	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	عزیزی مهر و همکاران	ارایه ی الگوی سیستم حسابداری مدیریت مبتنی بر قابلیت پویای... (۱۴۰۳)
	حسابداری مدیریت	رستمی و همکاری	واکاوی و تبیین اثرات کنشگران فنی و انسانی بر کارکردهای سیستم... (۱۳۹۸)
	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	رحیمی و همکاران	ارایه مدل سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت مبتنی بر هوش... (۱۴۰۱)
	پژوهش های معاصر در علوم مدیریت...	یعقوبی و پی گذاری	برسی بهره وری، کارایی، اثربخشی سیستم حسابداری مدیریت... (۱۴۰۲)
	حسابداری مدیریت	دیانتی دیلمی	تأثیر سرمایه فکری بر حسابداری مدیریت شرکت های... (۱۳۹۱)

حوزه تمرکز	نام مجله	نام نویسنده	عنوان مقاله	
مسئولیت	پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	رضاخانی و سلیمانی	نقش‌ها مسوولیت‌های حسابداران مدیریت در عصر جهانی سازی (۱۳۹۶)	
پایداری شرکت‌ها	حسابداری و مدیریت	رستمی جاز و همکاران	نقش ویژگی‌های سازمانی در رابطه بین شیوه‌های حسابداری... (۱۴۰۱)	
ضایعات	مجله دانش حسابداری	جمال لیوانی و همکاران	مدل حسابداری مدیریت ضایعات (۱۴۰۲)	
نوآوری	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	نعیمی و همکاران	شناسایی مولفه‌های پذیرش نوآوری‌های حسابداری مدیریت در... (۱۴۰۲)	
	حسابداری مدیریت	حاجیه‌ها و خراط زاده	رابطه فرهنگ سازمانی و کاربرد نوآوری‌های حسابداری مدیریت... (۱۳۹۳)	
	مطالعات حسابداری و حسابرسی	ثقفی و رباب اسماعیلی	بررسی اثرات اقتصادی پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی بر روی... (۱۳۸۳)	
	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	یعقوبیان و همکاران	ارائه مدل اقتضایی ارزیابی عملکرد شرکتها با تاکید بر نقش ابزارهای... (۱۴۰۰)	
	حسابداری مدیریت	خوش نوا و جمشیدی	تأثیر بکارگیری روشهای نوین حسابداری مدیریت بر عملکرد دانشگاهها (۱۴۰۱)	
	پژوهش‌های تجربی حسابداری مالی	حجازی و لطفی عاقل	ارائه الگویی برای پیاده‌سازی و به کارگیری روش‌های نوین... (۱۴۰۱)	
	حسابداری مدیریت	ذوالقدر و همکاران	تأثیر عوامل سمت عرضه بر اشاعه نوآوری‌های حسابداری مدیریت (۱۳۹۷)	
	مطالعات تجربی حسابداری مالی	نمازی و خرم دل ماسوله	تأثیر نوآوری سبز و نقش میانجی حسابداری مدیریت... (۱۴۰۱)	
	حسابداری مدیریت	پور تقی و همکاران	تبیین نقش مدل‌های تجاری دیجیتال و محیط پویا در استفاده از... (۱۴۰۲)	
	حسابداری مدیریت	طالبی دهکردی و غفوری	تبیین بکارگیری استرژژی‌های نوآور در سیستم حسابداری مدیریت... (۱۳۹۹)	
	حسابداری مدیریت	نظریپور و زکی زاده	بررسی اثرات فرهنگ شرکتی بر پذیرش و به کارگیری رویه‌های... (۱۴۰۲)	
	بلوغ و رشد	حسابداری مدیریت	ناصر ترابی و همکاران	تدوین مدل بلوغ حسابداری مدیریت (۱۴۰۰)
	محرک‌های موثر	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	کمال زارع و محمد زاده	ارزیابی و شناسایی محرک‌ها و موانع تغییرات در حسابداری مدیریت... (۱۳۹۴)
مدیریت استراتژیک	مدیریت عصر پیشرفته	منصوری فرد و همتی	حسابداران مدیریت و اجرای شیوه‌های حسابداری مدیریت استراتژیک (۱۴۰۰)	
	پژوهش‌های تجربی حسابداری	نخعی و همکاران	ارتقای سطح اثربخشی معیارهای رقابتی شرکتها براساس تکنیک‌های... (۱۴۰۰)	
	پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی	سحری و پورزمانی	تبیین الگوی ویژگی‌های حاکمیت شرکتی بامحوریت حسابداری... (۱۴۰۱)	
	حسابداری مدیریت	سلیمانی و همکاران	حسابداری مدیریت استراتژیک مبتنی بر توسعه پایگاه‌های اطلاعاتی... (۱۴۰۲)	
	پژوهش‌های تجربی حسابداری	ابراهیمی و همکاران	نقش راهبری شرکتی در حسابداری مدیریت استراتژیک (۱۳۹۸)	
	پیشرفت‌های حسابداری	سجادی و همکاران	فرهنگ نتیجه‌گرا و فن‌های حسابداری مدیریت استراتژیک (۱۴۰۲)	
حسابداری مدیریت	موسوی و شاکری	استراتژی، حسابداری مدیریت استراتژیک و عملکرد شرکت‌های... (۱۳۹۳)		

حوزه تمرکز	نام مجله	نام نویسنده	عنوان مقاله
تحقیقات	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	ثقفی و برزگز	تحقیقات حسابداری میریت ، با تاکید بر روش تحقیق کیفی(۱۳۹۱)
	حسابداری مدیریت	رهنمای و رستمی	مروری بر تئوری های روانشناسی در تحقیقات حسابداری مدیریت(۱۳۹۴)
سیستم هزینه یابی	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	نمازی	برسی سیستم هزینه یابی بر مبنای فعالیت در حسابداری مدیریت و... (۱۳۷۸)
بین المللی	برسی های حسابداری و حسابرسی	خاتمی	نقش حسابداری مدیریت در ژاپن(۱۳۷۵)
بخش عمومی	حسابداری مدیریت	معصومیان و همکاران	کارکرد حسابداری مدیریت در بخش عمومی(۱۴۰۰)
تاثیر تکامل	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	شکرایی فرد و همکاران	ارائه الگویی برای تکامل حسابداری مدیریت در سازمان های... (۱۴۰۲)
زیست محیطی	پیشرفت های حسابداری دانشگاه شیراز	علیزاده و همکاران	ارائه چارچوبی برای حسابداری مدیریت گازهای گلخانه‌ای(۱۳۹۹)
	حسابداری مدیریت	عالمشاه	بررسی عوامل مؤثر در اتخاذ روش های حسابداری مدیریت زیست محیطی(۱۳۹۳)
	حسابداری مدیریت	پورزمانی و مشایخی	حسابداری مدیریت زیست محیطی با رویکرد یکپارچه برای طراحی... (۱۳۹۴)
	حسابداری مدیریت	تازیکه و همکاران	بررسی اثر حسابداری مدیریت زیست محیطی بر مدیریت منابع ... (۱۴۰۱)
	حسابداری مدیریت	بحری ثالث و رضائی	ارائه مدلی برای حسابداری مدیریت زیست محیطی با رویکرد چرخه عمر... (۱۳۹۵)
	حسابداری مدیریت	سلیمانی و مجبوری	بررسی تاثیر استراتژی زیست محیطی ، عدم اطمینان زیست محیطی... (۱۳۹۸)
	حسابداری مدیریت	اعتمادی و دیانتی دیلمی	برسی آثار فرهنگ سازمانی ، مشارکت در بودجه بندی و سیستم های... (۱۳۸۸)
عملکرد مدیران	چشم انداز حسابداری و مدیریت	هادیان و رحیمی	برسی تاثیر اثربخشی سیستم حسابداری مدیریت بر عملکرد مدیران... (۱۳۹۸)
	حسابداری مدیریت	منعم و سعیدی	مهندسی بهای تمام شده ایمنی در محیط کار از دیدگاه حسابداری ... (۱۳۹۵)
	حسابداری مدیریت	طالبی و بحری ثالث	بررسی ارتباط بین اجزای سیستم حسابداری مدیریت، ابهام، عدم تمرکز... (۱۳۹۷)
توسعه پایدار	پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی	عبدی پور و همکاران	اثر فرهنگ سازمانی بر اثربخشی حسابرسی عملکرد مدیریت با استفاده... (۱۳۹۹)
	مجله ی توسعه و سرمایه	بهرام فر و همکاران	شناسایی موانع توسعه ی حسابداری مدیریت در شرکت های تولیدی... (۱۳۸۶)
	حسابداری مدیریت	امیربیکي و همکاران	الگوی یکپارچه حسابداری مدیریت توسعه پایدار(۱۳۹۹)
خدمات	حسابداری مدیریت	سزعلی پور و همکاران	بررسی نقش ابعاد جهت گیری استراتژیک در میزان اثربخشی ... (۱۴۰۲)
	حسابداری مدیریت	صفرزاده و همکاران	بررسی ابعاد کیفیت خدمات حسابداری مدیریت از دیدگاه... (۱۴۰۰)
	مروری	مطالعات حسابداری و حسابرسی	نوشادی و خوشنودی
حسابداری مدیریت		رهنمای و رستمی	مروری بر تئوری های روانشناسی در تحقیقات حسابداری مدیریت(۱۳۹۴)

موثر با ۱ مقاله، حوزه‌ی مدیریت استراتژیک با ۷ مقاله، حوزه‌ی تحقیقات ۲ مقاله، حوزه‌ی سیستم هزینه یابی با ۱ مقاله، حوزه‌ی بین‌المللی با ۱ مقاله، حوزه‌ی بخش عمومی با ۱ مقاله، حوزه‌ی تأثیر و تکامل با ۱ مقاله، حوزه‌ی زیست محیطی با ۵ مقاله، حوزه‌ی عملکرد مدیران با ۵ مقاله، حوزه‌ی توسعه‌ی پایدار با ۳ مقاله، حوزه‌ی خدمات با ۱ مقاله و حوزه‌ی مروری ۲ مقاله. طی بررسی‌های صورت گرفته بیشترین تحقیق در حوزه‌ی حسابداری مدیریت که یکی از اصلی‌ترین حوزه‌ها در حسابداری مدیریت است، و بعد از آن حوزه‌ی سازمانی صورت گرفته است. این مقالات از مجلات داخلی برداشت شده و طی تحقیقات صورت گرفته بیشترین تحقیق مربوط به زهرا دیان‌تی دیلمی و بعد از آن به محمد نمازی و فریدون رهنمای رودپشتی تعلق دارد.

در جدول ۵ می‌توان مشاهده کرد که تحقیقات صورت گرفته که در قالب ۱۵۴ مقاله داخلی در حوزه‌ی حسابداری مدیریت در ۳۳ حوزه تقسیم می‌شوند که عبارتند از: حوزه‌ی آموزش با ۸ مقاله، حوزه‌ی عملکرد سازمانی با ۱۵ مقاله، حوزه‌ی تصمیم‌گیری با ۱ مقاله، حوزه‌ی مدیران سازمانی با ۱ مقاله، حوزه‌ی حسابداری مدیریت با ۴۱ مقاله، حوزه‌ی تصمیم‌گیری با ۴ مقاله، حوزه‌ی کنترل با ۲ مقاله، حوزه‌ی اطلاعات با ۳ مقاله، حوزه‌ی اخلاق با ۳ مقاله، حوزه‌ی تفکر انتقادی با ۲ مقاله، حوزه‌ی رفتار با ۲ مقاله، حوزه‌ی آینده حسابداری مدیریت با ۳ مقاله، حوزه‌ی فرهنگ با ۲ مقاله، حوزه‌ی ابزار با ۸ مقاله، حوزه‌ی سیستم‌های اطلاعاتی با ۹ مقاله، حوزه‌ی اثر بخشی سیستم حسابداری مدیریت با ۲ مقاله، حوزه‌ی مسئولیت با ۱ مقاله، حوزه‌ی پایداری شرکت‌ها با ۱ مقاله، حوزه‌ی ضایعات با ۱ مقاله، حوزه‌ی نوآوری با ۱۱ مقاله، حوزه‌ی بلوغ و رشد با ۱ مقاله، حوزه‌ی محرک‌های

جدول ۶: دسته بندی در قالب مجلات

عنوان نشریه	صاحب امتیاز	تعداد مقالات
بررسی‌های حسابداری و حسابرسی	دانشگاه تهران	۷
نشریه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت	دانشگاه آزاد اسلامی	۷۷
نشریه علمی علوم مدیریت	انجمن علوم مدیریت ایران	۱
نشریه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	انجمن علمی حسابداری مدیریت ایران	۱۸
نشریه تحقیقات حسابداری و حسابرسی	انجمن حسابداری ایران	۵
نشریه دو فصلنامه علمی حسابداری دولتی	دانشگاه پیام نور	۱
فصلنامه پژوهش‌های تجربی حسابداری مالی	دانشگاه الزهرا	۱۰
مطالعات حسابداری و حسابرسی	انجمن علمی حسابداران ایران	۱۰
مجله‌ی پیشرفت‌های حسابداری	دانشگاه شیراز	۱
چشم انداز حسابداری و مدیریت	سعید شیپوریان	۴
پژوهش‌های معاصر در علوم مدیریت و حسابداری	دکتر حسین عزیزی نژاد	۲
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	وزارت علوم و تحقیقات	۱
نشریه علمی مدیریت عصر پیشرفته	موسسه مدیریت عصر پیشرفته	۱
فصلنامه رویکرد‌های پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری	مهندس محمد شاه محمدی	۳
فصلنامه تحلیل بازار سرمایه	دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی آباد کتول	۱
مجله پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز	دانشگاه شیراز	۵
مجله پژوهش‌های مدیریت در ایران	دانشگاه تربیت مدرس	۱
پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی	دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران	۴
مجله علمی توسعه و سرمایه	دانشگاه شهید باهنر کرمان	۱
پژوهش‌های حسابداری مالی	دانشگاه اصفهان	۲
مجله دانش حسابداری	دانشگاه شهید باهنر کرمان	۲
مطالعات تجربی حسابداری مالی	دانشگاه علامه طباطبائی	۶

این جدول نام مجله به همراه صاحب امتیاز آن ذکر شده است و با توجه به جدول ۶ می‌توان گفت که بیشترین تحقیقات در

در جدول ۶ سعی بر این است که مجلاتی که با مراجعه به آنها مقالات را در حوزه‌های مختلف دسته بندی کردیم، بررسی کنیم.

آمده از ۰/۷ بیشتر باشد، توافق مناسب بین دو ارزیاب وجود دارد (رت و همکاران، ۲۰۱۹). همان گونه که در جدول ۶ مشاهده می شود، مقدار ضریب کاپای کوهن ۰/۸۰۴ که نشان دهنده توافق خوب بین دو ارزیاب در خصوص مقالات منتخب است و بر پایایی مناسب آن دلالت دارد.

هم چنین برای سنجیدن پایایی مفاهیم استخراج شده نیز می توان از روش توافق بین دو کدگذار استفاده کرد. در صورتی که کدهای دو محقق به هم نزدیک باشد، نشان دهنده توافق مناسب بین دو کدگذار و پایایی است (دیلمی، ۱۳۹۸). در خصوص ارزیابی کدهای استخراجی افزون بر کاپای کوهن از سه معیار کمی ضریب هولستی، ضریب پی اسکات، آلفای کرپیندورف برای بررسی قابلیت اعتبار، قابلیت انتقال، قابلیت تأیید و اطمینان پذیری استفاده می شود (کرپیندورف، ۲۰۱۴). مقدار این ضرایب در جدول ۷ بیشتر از ۰/۷ می باشد که نشان دهنده وجود پایایی میان کدهایی استخراجی است.

حوزه های حسابداری مدیریت در مجله نشریه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت است که صاحب امتیاز آن دانشگاه آزاد اسلامی، با ۷۷ مقاله در حوزه های حسابداری مدیریت و در رتبه بعد از آن نشریه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت که صاحب امتیاز آن، انجمن علمی حسابداری مدیریت ایران با تعداد ۱۸ مقاله و سپس دو مجله دیگر فصلنامه پژوهش های تجربی حسابداری مالی، مطالعات حسابداری و حسابرسی قرار دارد.

گام ششم: کنترل کیفیت و تحلیل محتوا

در این گام برای کنترل کیفیت مقالات انتخاب شده از نظر پایایی، روش توافق بین ارزیاب ها استفاده شده است. یعنی محقق دیگری، مقالات را بررسی و اگر نظر این دو ارزیاب، به هم نزدیک باشد، بیانگر پایایی تحقیق است. از روش کاپای کوهن برای ارزیابی پایایی استفاده می شود. چنانچه مقدار ضریب به دست

جدول ۷. مقادیر اندازه توافق

عدد معناداری	مقدار	
۰/۰۰۱	۰/۸۰۴	کاپای مقدار توافق
	۴۰	تعداد موارد

جدول ۸. نتایج شاخص های کنترل کیفی

شاخص های کنترل کیفیت	ضریب هولستی	ضریب پی اسکات	شاخص کاپای کوهن	آلفای کرپیندورف
مقدار	۰/۸۱۴	۰/۷۹	۰/۷۶	۰/۸۲
تعداد	۶۴			

ارزیابی روایی محتوایی است که به وسیله آن می توان میزان توافق بین خبرگان را در خصوص اهمیت هر یک از مؤلفه ها و شاخص های مورد بررسی اندازه گیری کرد. این روش در بسیاری از مطالعات معتبر علمی مورد استفاده قرار گرفته است. در این پژوهش، مقدار شاخص لاوشه برابر با ۰/۶۹ بوده است. این مقدار از ۰/۵۶، که حداقل مقدار قابل قبول برای ۱۲ نفر است، بیشتر است. بنابراین، روایی محتوایی تأیید می شود (لاوشه، ۱۹۷۵). این به این معنی است که توافق کافی بین خبرگان در تأیید مؤلفه های مرتبط با کدهای استخراجی وجود دارد و کدهای استخراجی معتبر شناخته می شوند. ویژگی های این خبرگان که در جدول ۸ ارائه شده اند، شامل تجربیات، تخصص ها و مدارک تحصیلی آنها است. این اطلاعات نشان می دهد که خبرگان انتخاب شده دارای دانش و تجربیات کافی برای ارزیابی مؤلفه های

اعتبار سنجی کدهای استخراجی، از نظر خبرگان استفاده شده است. بر این اساس، ۱۲ نفر خبره با استفاده از روش گلوله برفی انتخاب شده اند و از آنها جهت تأیید مؤلفه های مرتبط با کدهای استخراجی، نظرسنجی انجام شده است. ویژگی های این خبرگان در جدول ۸ آورده شده است. روش گلوله برفی یکی از روش های نمونه گیری در پژوهش های کیفی است که در آن از گروهی کوچک از افراد آغاز می شود و با معرفی افراد جدید توسط این گروه، دامنه نمونه گیری گسترش می یابد. این روش به ویژه زمانی مفید است که دستیابی به کل جامعه آماری دشوار باشد و به تدریج نمونه ای بزرگ و نماینده از جامعه آماری فراهم می شود. در این قسمت از نسبت شاخص اعتبار محتوایی لاوشه (CVI) برای ارزیابی روایی محتوایی بهره گرفته شده است. نسبت شاخص اعتبار محتوایی لاوشه، یکی از روش های رایج برای

$$W_j = \frac{E_j}{\sum E_j}$$

رابطه ۴)

$$n_{ij} = \frac{x_{ij}}{\sum x_{ij}}$$

رابطه ۱)

W_j : وزن شاخص زاست. تقسیم آنتروپی آن شاخص بر مجموع آنتروپی های تمام شاخص ها به دست می آید. این وزن نشان می دهد که شاخص چه سهمی از کل پراکندگی یا عدم اطمینان اطلاعات را به خود اختصاص می دهد. به عبارت دیگر، وزن شاخص ز بیانگر اهمیت نسبی آن در مقایسه با سایر شاخص ها است.

E_j : آنتروپی شاخص ز است، که میزان پراکندگی یا عدم اطمینان اطلاعات مربوط به آن شاخص را نشان می دهد. هر شاخص ز دارای آنتروپی خاص خود است که در مراحل قبلی محاسبه شده است. این آنتروپی نشان دهنده میزان پراکندگی یا عدم اطمینان اطلاعات مربوط به آن شاخص است. هرچه آنتروپی بالاتر باشد، آن شاخص دارای اطلاعات بیشتری است که به صورت گسترده تری پراکنده شده اند

$\sum E_j$: مجموع آنتروپی های تمام شاخص ها است. برای محاسبه وزن نسبی هر شاخص، نیاز است که مجموع آنتروپی های تمام شاخص ها محاسبه شود. این مجموع نشان دهنده کل میزان پراکندگی یا عدم اطمینان در سیستم است. این فرمول به ما کمک می کند تا اهمیت نسبی هر شاخص را در یک سیستم ارزیابی کنیم. با استفاده از این وزن ها، می توانیم ببینیم که کدام شاخص ها تاثیر بیشتری بر سیستم دارند و کدام یک اهمیت کمتری دارند. این اطلاعات می تواند در تصمیم گیری های مدیریتی و بهبود سیستم ها بسیار مفید باشد. بنابراین ماتریس تصمیم تشکیل شده و امتیازات حاصل از این ماتریس پیرامون مسأله مورد نظر در جدول ۱۰ ارائه شده است:

بار اطلاعاتی هر مقوله باید محاسبه شود. برای این منظور از رابطه زیر استفاده می شود:

$$k = \frac{1}{\ln(a)}; a = \text{تعداد گزینه ها}$$

$$E_j = -k \sum [n_{ij} \ln(n_{ij})]$$

رابطه ۳)

k : ثابت شانون است. و در رابطه ۳ معکوس لگاریتم طبیعی تعداد گزینه ها است. این ثابت به طور معمول در محاسبات آنتروپی شانون استفاده می شود تا نتایج نهایی را نرمال سازی کند.

$\ln(a)$: لگاریتم طبیعی تعداد گزینه ها یا حالات است. و در رابطه ۳ لگاریتم طبیعی تعداد گزینه ها را محاسبه می کند. این عملیات به دلیل خواص لگاریتم برای فشرده سازی مقیاس استفاده می شود.

a : نشان دهنده تعداد گزینه ها یا حالات مختلف در سیستم مورد بررسی است.

E_j : آنتروپی شاخص ز است

n_{ij} : فراوانی یا احتمال وقوع گزینه i در شاخص j است.

فرمول های آنتروپی شانون به تحلیل و ارزیابی میزان پراکندگی و نوسانات داده ها کمک می کنند. این تحلیل ها می توانند در زمینه های مختلف از جمله تحقیقات علمی، اقتصاد، مدیریت و بسیاری دیگر کاربرد داشته باشند. با استفاده از این فرمول ها، می توان به درک عمیق تری از نحوه پراکندگی اطلاعات و اهمیت هر شاخص در سیستم های مختلف رسید. ضریب اهمیت و میزان وزن هر مقوله باید محاسبه شود. هرچه بار اطلاعاتی یک مقوله بیشتر باشد، آن مقوله دارای اهمیت بیشتری است. برای این منظور از رابطه زیر استفاده می شود:

جدول ۱۰. تعیین میزان اهمیت و تأکید پژوهش های گذشته

رتبه	ضریب اهمیت W_j	عدم اطمینان E_j	کد
۱	۰.۰۳۰۶۴۴	۰.۰۳۰۷۲۲	افزایش دقت و صحت
۲	۰.۰۲۷۱۳۱	۰.۰۲۷۲	افزایش جامعیت و دقت گزارش دهی
۳	۰.۰۲۵۲۶۸	۰.۰۲۵۳۳۳	کاهش دوباره کاری
۴	۰.۰۲۴۳۰۸	۰.۰۲۴۳۷	تجزیه و تحلیل صحیح داده ها
۴	۰.۰۲۴۳۰۸	۰.۰۲۴۳۷	کاهش زمان تجزیه و تحلیل داده ها
۶	۰.۰۲۳۳۲۶	۰.۰۲۳۳۸۵	بهبود نگرش مدیران نسبت به کارایی سازمان
۷	۰.۰۲۲۳۲۲	۰.۰۲۲۳۷۹	کاهش نیاز به بررسی دستی
۷	۰.۰۲۲۳۲۲	۰.۰۲۲۳۷۹	افزایش ارزیابی و نظارت مدیران
۹	۰.۰۲۱۲۹۴	۰.۰۲۱۳۴۸	خودکار سازی فرایندها
۹	۰.۰۲۱۲۹۴	۰.۰۲۱۳۴۸	بررسی سازگاری با قوانین و مقررات

رتبه	ضریب اهمیت Wj	عدم اطمینان Ej	کد
۹	۰.۰۲۱۲۹۴	۰.۰۲۱۳۴۸	ایجاد انگیزه برای حسابرسان در جهت افزایش کاربرد ابزارهای حسابرسی با کمک فناوری نوین رایانه (CAATS ^۱)
۹	۰.۰۲۱۲۹۴	۰.۰۲۱۳۴۸	ایجاد پایگاه پشتیبانی منظم
۱۳	۰.۰۲۰۲۴۱	۰.۰۲۰۲۹۳	بهینه‌سازی فرآیند جمع‌آوری داده‌ها
۱۳	۰.۰۲۰۲۴۱	۰.۰۲۰۲۹۳	طبقه‌بندی و یکپارچه‌سازی داده‌ها
۱۳	۰.۰۲۰۲۴۱	۰.۰۲۰۲۹۳	به روزرسانی مهارت حسابرسان
۱۳	۰.۰۲۰۲۴۱	۰.۰۲۰۲۹۳	افزایش تخصص حسابرسان
۱۳	۰.۰۲۰۲۴۱	۰.۰۲۰۲۹۳	آموزش و آشنایی با محیط کار
۱۳	۰.۰۲۰۲۴۱	۰.۰۲۰۲۹۳	ارزیابی‌های منظم امنیتی
۱۳	۰.۰۲۰۲۴۱	۰.۰۲۰۲۹۳	بومی‌سازی نرم‌افزارهای تخصصی در سازمان
۲۰	۰.۰۱۹۱۶۱	۰.۰۱۹۲۱	کاهش خطاهای فرآیند گزارش‌دهی
۲۰	۰.۰۱۹۱۶۱	۰.۰۱۹۲۱	شناسایی ریسک‌ها و نقاط ضعف فرآیند گزارش‌دهی
۲۲	۰.۰۱۸۰۵۲	۰.۰۱۸۰۹۸	کاهش هزینه دستمزد نیروی انسانی
۲۲	۰.۰۱۸۰۵۲	۰.۰۱۸۰۹۸	آموزش و آشنایی با ابزار نوین حسابرسی
۲۴	۰.۰۱۶۹۱۱	۰.۰۱۶۹۵۴	شیوه‌های تأمین مالی
۲۴	۰.۰۱۶۹۱۱	۰.۰۱۶۹۵۴	تقویت سروهای قدرتمند پایگاه اطلاعاتی
۲۶	۰.۰۱۵۷۳۵	۰.۰۱۵۷۷۵	اجرای آزمون‌های حسابرسی
۲۶	۰.۰۱۵۷۳۵	۰.۰۱۵۷۷۵	نظارت بهینه بر حسابرسی داخلی
۲۶	۰.۰۱۵۷۳۵	۰.۰۱۵۷۷۵	بهبود تصمیم‌گیری
۲۶	۰.۰۱۵۷۳۵	۰.۰۱۵۷۷۵	شناسایی و رفع نقاط ضعف کنترل داخلی
۲۶	۰.۰۱۵۷۳۵	۰.۰۱۵۷۷۵	رهبری حمایتگر و پیشنهادات مثبت
۲۶	۰.۰۱۵۷۳۵	۰.۰۱۵۷۷۵	دسترسی به منابع سازمان
۲۶	۰.۰۱۵۷۳۵	۰.۰۱۵۷۷۵	افزایش توان رقابتی
۲۶	۰.۰۱۵۷۳۵	۰.۰۱۵۷۷۵	ایجاد سطوح دسترسی به اطلاعات میان کاربران
۲۶	۰.۰۱۵۷۳۵	۰.۰۱۵۷۷۵	تأمین سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای نوین
۳۵	۰.۰۱۴۵۲۱	۰.۰۱۴۵۵۸	ایجاد تغییرات ساختاری لازم در سازمان
۳۵	۰.۰۱۴۵۲۱	۰.۰۱۴۵۵۸	درک تسهیل فرآیندهای سازمانی
۳۵	۰.۰۱۴۵۲۱	۰.۰۱۴۵۵۸	بهبود نگرش مدیران نسبت به کیفیت سازمان
۳۵	۰.۰۱۴۵۲۱	۰.۰۱۴۵۵۸	ایجاد سازمان‌پذیرنده تغییرات مربوط به فناوری‌های نوین
۳۵	۰.۰۱۴۵۲۱	۰.۰۱۴۵۵۸	آموزش جهت پذیرش فناوری‌های نوین
۳۵	۰.۰۱۴۵۲۱	۰.۰۱۴۵۵۸	راه‌اندازی روش‌های رمزنگاری
۳۵	۰.۰۱۴۵۲۱	۰.۰۱۴۵۵۸	ایجاد استانداردهای دسترسی به پایگاه اطلاعاتی
۴۲	۰.۰۱۳۲۶۵	۰.۰۱۳۲۹۹	شناسایی الگوها و رویه‌های جاری سازمان
۴۲	۰.۰۱۳۲۶۵	۰.۰۱۳۲۹۹	افزایش انحصار در صنعت
۴۴	۰.۰۱۱۹۶۲	۰.۰۱۱۹۹۲	تأمین منابع مالی و غیرمالی
۴۴	۰.۰۱۱۹۶۲	۰.۰۱۱۹۹۲	افزایش سودآوری
۴۴	۰.۰۱۱۹۶۲	۰.۰۱۱۹۹۲	تلفیق تجارت آنلاین و سنتی
۴۴	۰.۰۱۱۹۶۲	۰.۰۱۱۹۹۲	ایجاد سیستم مطلوب برای ذخیره‌سازی داده‌ها
۴۴	۰.۰۱۱۹۶۲	۰.۰۱۱۹۹۲	استفاده از راهکارهای فنی افزایش امنیت داده
۴۹	۰.۰۱۰۶۰۴	۰.۰۱۰۶۳۱	افزایش ارتباطات حسابرسان

رتبه	ضریب اهمیت Wz	عدم اطمینان Ez	کد
۴۹	۰.۰۱۰۶۰۴	۰.۰۱۰۶۳۱	تشویق کارکنان
۴۹	۰.۰۱۰۶۰۴	۰.۰۱۰۶۳۱	ایجاد مزیت رقابتی پایدار
۴۹	۰.۰۱۰۶۰۴	۰.۰۱۰۶۳۱	ایجاد پهنای باند مورد نیاز
۵۳	۰.۰۰۹۱۸۳	۰.۰۰۹۲۰۶	توسعه تیم های تخصصی پشتیبانی
۵۳	۰.۰۰۹۱۸۳	۰.۰۰۹۲۰۶	فرهنگ سازی پذیرش فناوری نوین
۵۳	۰.۰۰۹۱۸۳	۰.۰۰۹۲۰۶	اندازه سازمان
۵۳	۰.۰۰۹۱۸۳	۰.۰۰۹۲۰۶	کاهش مصرف کاغذ
۵۳	۰.۰۰۹۱۸۳	۰.۰۰۹۲۰۶	توجه به شاخص های توسعه پایدار
۵۳	۰.۰۰۹۱۸۳	۰.۰۰۹۲۰۶	بهبود ارتباطات بین سازمانی
۵۹	۰.۰۰۷۶۸۵	۰.۰۰۷۷۰۴	تفکیک نقش خدماتی و تخصصی در بازار
۶۲	۰.۰۰۶۰۹۱	۰.۰۰۶۱۰۷	جایگاه سازمان در صنعت
۶۲	۰.۰۰۶۰۹۱	۰.۰۰۶۱۰۷	کاهش ترافیک در اثر الکترونیکی سازی ارسال و تحویل مدارک
۶۲	۰.۰۰۶۰۹۱	۰.۰۰۶۱۰۷	کاهش آلودگی هوا
۶۲	۰.۰۰۶۰۹۱	۰.۰۰۶۱۰۷	کاهش مصرف انرژی
۶۲	۰.۰۰۶۰۹۱	۰.۰۰۶۱۰۷	کاهش انتشار گازهای گلخانه های

کارشناسان، به عنوان یکی از معتبرترین روش های تصمیم گیری در زمینه های مختلف محسوب می شود. این روش با فراهم آوردن یک چارچوب سیستماتیک برای ارزیابی معیارها، به تصمیم گیران کمک می کند تا با دقت بیشتری تصمیمات خود را اتخاذ کنند.

در جدول ۱۱، اطلاعات مربوط به رتبه بندی معیارها براساس روش سورا آورده شده است. این جدول شامل وزن نسبی هر یک از معیارها و رتبه آنها براساس ارزیابی های انجام شده توسط کارشناسان است. با توجه به این رتبه بندی، می توان به راحتی اهمیت نسبی هر یک از معیارها را مشاهده و تحلیل کرد. استفاده از روش سورا به دلیل دقت بالا و توانایی آن در ارزیابی دقیق نظر

جدول ۱۱. اولویت بندی شاخص های شناسایی شده با روش سورا

وزن نرمال	وزن اولیه	Kz	متوسط اهمیت نسبی	کد معیار
۰/۳۰۴	۱	۱	۱	مدیریت زمان و هزینه
۰/۲۰۵	۰/۶۷۶	۱/۴۸	۰/۴۸	نگرش و حمایت مدیران
۰/۱۳۶	۰/۴۴۷	۱/۵۱	۰/۵۱	توسعه مهارت تیم حسابرسی
۰/۱۰۵	۰/۳۴۴	۱/۳	۰/۳	کیفیت فرآیند گزارش دهی
۰/۰۷۶	۰/۲۴۹	۱/۳۸	۰/۳۸	کارایی حسابرسی
۰/۰۵۷	۰/۱۸۹	۱/۳۲	۰/۳۲	امنیت پایگاه های اطلاعاتی
۰/۰۲۷	۰/۱۲۲	۱/۵۵	۰/۵۵	نقویت کنترل داخلی
۰/۰۲۵	۰/۰۸۲	۱/۴۹	۰/۴۹	زیرساخت ها و فناوری
۰/۰۱۹	۰/۰۶۲	۱/۳۱	۰/۳۱	مزیت رقابتی در بازار
۰/۰۱۵	۰/۰۴۸	۱/۲۹	۰/۲۹	فرهنگ و آموزش سازمانی
۰/۰۱۱	۰/۰۳۸	۱/۲۸	۰/۲۸	مشخصه های سازمان
۰/۰۱	۰/۰۳۳	۱/۱۶	۰/۱۶	حفظ محیط زیست
۱/۰۰۰	۶/۷۵۷		جمع کل	

بحث و نتیجه گیری

امروزه با پیشرفت‌های سریع فناوری، نیاز به اطلاعات دقیق، صحیح و به موقع در میان سرمایه‌گذاران و استفاده‌کنندگان اطلاعات برون‌سازمانی و درون‌سازمانی بیش از پیش احساس می‌شود. این اطلاعات برای تسریع در تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات مربوط به آن بسیار حیاتی است. یکی از ابزارهای کلیدی برای دستیابی به این اطلاعات، حسابداری مدیریت است که با رشد و بهبود خود، تأثیر چشم‌گیری در این حوزه خواهد داشت. حسابداری مدیریت نقش بسیار مهمی در بهبود تصمیم‌گیری‌ها، برنامه‌ریزی، کنترل و بهبود کارایی عملیاتی، ارتباطات سازمانی و افزایش سودآوری دارد. در این زمینه، انتظار می‌رود که حسابداری مدیریت بتواند اقدامات لازم را برای بهبود این حوزه‌ها به عمل آورد. با توجه به نقش حیاتی اطلاعات مالی در تصمیم‌گیری‌های استراتژیک، حسابداری مدیریت می‌تواند به عنوان یک ابزار موثر برای دستیابی به اهداف سازمانی استفاده شود. حسابداری مدیریت با ارائه اطلاعات دقیق و به‌موقع، به مدیران کمک می‌کند تا تصمیمات بهتری بگیرند. این اطلاعات می‌تواند شامل تحلیل‌های مالی، پیش‌بینی‌های آینده، ارزیابی عملکرد و شناسایی نقاط قوت و ضعف سازمان باشد. با استفاده از این اطلاعات، مدیران می‌توانند تصمیمات آگاهانه‌تری بگیرند و بهبود عملکرد سازمان را تضمین کنند. یکی از وظایف اصلی حسابداری مدیریت، کمک به برنامه‌ریزی و کنترل فعالیت‌های سازمانی است. با استفاده از اطلاعات مالی و تحلیل‌های حسابداری، مدیران می‌توانند برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت را به صورت موثرتری تدوین کنند و نظارت دقیقی بر اجرای این برنامه‌ها داشته باشند. این موضوع به بهبود کارایی عملیاتی و افزایش بهره‌وری سازمان کمک می‌کند. کارایی عملیاتی یکی از عوامل کلیدی در موفقیت سازمان‌ها است. حسابداری مدیریت با ارائه اطلاعات دقیق و تحلیل‌های مالی، می‌تواند به بهبود کارایی عملیاتی کمک کند. به عنوان مثال، با شناسایی و حذف هزینه‌های غیرضروری، بهینه‌سازی فرآیندها و افزایش بهره‌وری، سازمان‌ها می‌توانند عملکرد بهتری داشته باشند و به سودآوری بیشتری دست یابند. ارتباطات سازمانی یکی از جنبه‌های مهم در مدیریت موفق است. حسابداری مدیریت با ارائه گزارش‌های مالی و تحلیل‌های دقیق، می‌تواند به بهبود ارتباطات سازمانی کمک کند. این گزارش‌ها می‌توانند اطلاعات مفیدی را به مدیران و سایر اعضای سازمان ارائه دهند و به تسهیل تبادل اطلاعات و همکاری میان واحدهای مختلف سازمان کمک کنند. یکی از اهداف اصلی حسابداری مدیریت، افزایش سودآوری سازمان است. با استفاده از تحلیل‌های مالی و اطلاعات حسابداری، مدیران می‌توانند استراتژی‌های مناسبی را برای افزایش درآمد و

کاهش هزینه‌ها تدوین کنند. این موضوع به بهبود سودآوری و موفقیت بلندمدت سازمان کمک می‌کند. وظایف یک مدیر در حسابداری مدیریت به طور کلی به مجموعه‌ای از فعالیت‌ها و وظایف گفته می‌شود که برای مدیریت و نظارت بر فرآیندهای مالی و حسابداری در سازمان‌ها انجام می‌شوند. حسابداری مدیریت در جوامع اقتصادی و سازمان‌ها اهمیت بسیار زیادی دارد. این نوع حسابداری به مدیران رده بالا کمک می‌کند تا اطلاعات مالی را تجزیه و تحلیل کرده، تصمیمات استراتژیک بهتری بگیرند و منابع را به‌طور بهینه مدیریت کنند. بنابراین هدف این پژوهش بررسی حسابداری مدیریت از طریق رویکرد فراترکیب است. تعداد ۱۲ مقوله و ۶۴ کد از متون پژوهش‌های پیشین استخراج گردید و برای رتبه‌بندی مقوله‌های حاصل از دسته‌بندی مفهومی کدهای استخراجی، از روش سوارا استفاده شده‌است. براساس نتایج آن، مدیریت زمان و هزینه، بالاترین رتبه را در بین مقوله‌ها دارد چرا که در حسابداری مدیریت این دو مورد موجب کنترل هزینه‌ها به منظور شناسایی و حذف هزینه‌های غیر ضروری را می‌دهد و موجب سودآوری و همچنین افزایش رضایت مشتری از طریق تحویل به موقع کالا و خدمات می‌شود. در ادامه از روش آنتروپی‌شانون به منظور تعیین وزن شاخص‌ها بهره‌گرفته شده‌است. براساس نتایج به‌دست آمده از این روش، میزان تأکید پژوهش‌های گذشته بر روی کدهای به‌دست آمده، مشخص گردید. شواهد حاصل از آن بیان می‌کنند که مؤلفه‌هایی مانند افزایش دقت و صحت، افزایش جامعیت و دقت گزارش‌دهی، کاهش دوباره‌کاری، کاهش زمان تجزیه و تحلیل داده‌ها، بیشترین اهمیت را در بین کدهای استخراجی دارند. یکی از نقش‌های اساسی حسابداری مدیریت، هدایت تصمیمات مدیریتی و سازمان‌ها به سمت اهداف استراتژیک است که این نقش شامل شناسایی، اندازه‌گیری، تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات حسابداری است که به مدیران کمک میکند تا تصمیمات عملیاتی آگاهانه بگیرند. با توجه به اهمیت حسابداری مدیریت در عصر ارتباطات و با مدنظر قرار دادن این موضوع که امروزه، بدون درک و پذیرش این رشته، نمی‌توان در دنیای تجارت به رقابت با سایر شرکت‌ها پرداخت. با توجه به اینکه نقش حسابداری مدیریت در بنگاه‌های اقتصادی کشور با تغییرات در وضع اقتصادی و تورم رشد رو به جلو داشته است. با حرکت شرکت‌ها به سمت خصوصی‌سازی، رقابت‌های شدید، تولیدات متنوع با بهای کم، ساختار سازمانی شرکت‌ها، رشد و پیشرفت تکنولوژی اهمیت حسابداری مدیریت در بنگاه‌های حسابداری به خوبی مشهود است. با توجه به اینکه تحقیقات تجربی اخیر انجام شده در کشور‌های غربی نشان می‌دهد که حسابداری مدیریت برای نگه داشتن ارتباط خود با جهان

روش‌های مختلف حسابداری و فناوری‌های نوین، نقاط قوت و ضعف هر روش را شناسایی کنند و پیشنهادهای برای بهبود روش‌های فعلی ارائه دهند. هرچند برای انجام این پژوهش منابع متعددی مورد مطالعه قرار گرفته‌است. از این رو به پژوهشگران توصیه می‌شود که در سایر مباحث روز حسابداری در تحقیقات آتی خود علاوه بر بررسی منابعی به روز و جدید از روش‌های مختلفی مانند طرح پرسشنامه و نظرسنجی برای بررسی به‌کارگیری فناوری‌های نوین استفاده کنند.

فهرست منابع

- باباجانی، جعفر؛ قربانی زاده، وجه الله؛ خنکا، عبدالخالق (۱۳۹۹)، آینده پژوهشی حسابداری مدیریت: از منظر آموزش و پژوهش، پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۹(۳۵)، ۹۶-۷۷.
- بهرامی، ماندانا؛ خلیفه سلطانی، سید احمد (۱۳۹۹)، تدوین مدل اعتماد مدیر و حیابرداری مدیریت، پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۹(۳۶)، ۱۸۶-۱۷۰.
- پاک مرام، عسگر؛ محمدی، بیژن؛ بیک زاده، جعفر (۱۳۸۹)، عوامل موثر بر کاربرد سیستم‌های مدیریت هزینه در صنعت پتروشیمی ایران، مجله ی فراسوی مدیریت، ۱۴(۲۰).
- جویدی، الناز؛ مجمدی، سحر (۱۳۹۹)، بررسی نقش اطلاعات حسابداری مدیریت در سیستم کنترل مدیریت در شرکت‌های بزرگ تولیدی در ایران، حسابداری مدیریت، ۱۳(۴۶)، ۱۶-۱.
- جودکی چگنی، زهرا؛ باغومیان، رافیک (۱۴۰۱)، پارادایم تفسیر گرایي در حسابداری مدیریت: تعامل گرایي نمادین و ساختارگرایي، مطالعات حسابداری و حسابرسی، ۴۴، ۵۳-۶۸.
- حسینی، فرزانه سادات (۱۴۰۰)، تأثیر جنبه‌های اطلاعات حسابداری مدیریت بر عملکرد سازمان و ریسک سیستماتیک شرکت، پایان نامه کارشناسی ارشد موسسه آموزش عالی کار قزوین.
- حساس یگانه، یحیی، دیانتي دیلمی، زهرا؛ نوروز بیگی، ابراهیم (۱۳۹۰)، بررسی وضعیت حسابداری مدیریت در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، حسابداری مدیریت، ۴(۸)، ۱۸-۱.
- حجازی، رضوان؛ لطفی عاقل، زینب (۱۴۰۱)، ارائه الگویی برای پیاده سازی و به کارگیری روش‌های نوین حسابداری مدیریت در شرکت‌های تولیدی ایرانی، پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۱۲(۴۵)، ۴۶-۲۷.

باید با تغییرات در جهان همگام شود. حسابداری مدیریت امروزه توانسته است نقش مهمی در برنامه ریزی مالی شرکت‌ها ایفا کند. به همین دلیل مدیران در هر سازمان باید از این نوع حسابداری برای تصمیم‌گیری‌های شرکت استفاده کنند. می‌توان گفت که امروزه عدم استفاده از انواع حسابداری در شرکت می‌تواند عواقب جبران ناپذیری را در بر داشته باشد. به همین دلیل همواره روی این موضوع تاکید می‌شود که برای رشد و پیشرفت شرکت‌ها از انواع آن مانند حسابداری مدیریتی و مالی استفاده شود. حسابداری مدیریت موجب بالا رفتن قدرت برنامه‌ریزی عملیاتی سازمان، قابلیت اتکا به گزارش‌های مالی برای اخذ تصمیمات، مدیریت استراتژیک، پیش‌بینی و تعیین سود و هزینه‌های هر پروژه در سازمان، پیش‌بینی نقاط زیان فرآیندهای مالی شرکت، پیدا کردن راه‌حل برای کاهش نقاط زیان، تجزیه و تحلیل شرایط با هدف بهبود کیفیت و افزایش عملکرد سازمان شود پس باید برای بهبود و رشد آن تلاش نمود. هرچند برای انجام این پژوهش، منابع متعددی مورد مطالعه قرار گرفته است، توصیه می‌شود پژوهشگران در آینده به بررسی مباحث جدید حسابداری با رویکردهای نوین و به‌روز بپردازند. در این راستا، استفاده از روش‌های متنوع تحقیقاتی می‌تواند به غنای یافته‌ها و افزایش دقت نتایج کمک کند. پژوهشگران باید همواره به دنبال آخرین تحقیقات و مطالعات در زمینه حسابداری باشند. این امر به آن‌ها کمک می‌کند تا از تحولات و دستاوردهای جدید در این حوزه مطلع شده و آن‌ها را در پژوهش‌های خود به کار بگیرند. به کارگیری روش‌های متنوع تحقیقاتی می‌تواند به افزایش دقت و جامعیت نتایج کمک کند. به عنوان مثال، استفاده از طرح‌های پرسشنامه و نظرسنجی می‌تواند اطلاعات دقیق‌تری از دیدگاه‌ها و تجربیات افراد در زمینه‌های مختلف حسابداری فراهم آورد. همچنین، می‌توان از مصاحبه‌های عمیق، تحلیل محتوای کیفی و مطالعات موردی برای بررسی جوانب مختلف موضوع استفاده کرد. با توجه به پیشرفت سریع فناوری‌های نوین در حوزه حسابداری، بررسی تأثیرات و کاربردهای این فناوری‌ها در پژوهش‌های آینده بسیار حائز اهمیت است. پژوهشگران می‌توانند با بررسی به‌کارگیری فناوری‌های نوینی مانند هوش مصنوعی، بلاکچین، تحلیل داده‌ها و اتوماسیون، به درک بهتری از تأثیرات این فناوری‌ها بر حرفه حسابداری دست یابند. پژوهش‌های آینده می‌توانند به بررسی تجربیات عملی حسابداران و مدیران مالی در استفاده از روش‌ها و فناوری‌های جدید بپردازند. این بررسی‌ها می‌تواند به شناسایی چالش‌ها و فرصت‌های موجود در پیاده‌سازی نوآوری‌های حسابداری کمک کند و راهکارهای مناسبی برای بهبود عملکرد ارائه دهد. پژوهشگران می‌توانند با انجام تحلیل‌های مقایسه‌ای بین

- روش حسابداری تقلیلی - مرحله ای ، مدیریت سلامت، ۱۲(۳۷)، ۳۹-۴۸.
- همتی، حسن؛ ملکیان کله بستی، اسفندیار؛ کامیابی، یحیی (۱۴۰۰)، ارائه ی الگوی ویژگی های حرفه ای گرای حسابداری مدیریت مبتنی بر قضاوت اخلاقی، مطالعات حسابداری و حسابرسی ، ۳۹، ۲۰-۵.
- Al-Htaybat, K., & von Alberti-Alhtaybat, L. (2013). "Management accounting theory revisited: Seeking to increase research relevance." *International Journal of Business and Management*, 8(18), 12.
- Askarany, D. (2016). Attributes of Innovation and Management Accounting Changes. *Contemporary Management Research*, 12(4): 455-466.
- Balachandran, K. R. (2012). Management accounting information systems: A case of a developing country: Vietnam. *Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics*, 19(1), 100 – 114.
- Bailey, C., Mankin, D., Kelliher, C., & Garavan, T. (2018). *Strategic human resource management*. Oxford University Press.
- Deloitte., (2017). Blockchain in banking While the interest is huge, challenges remain for large scale adoption. Available at: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/in/Documents/strategy/in-strategy-innovation-blockchain-in-banking-noexp.pdf>.
- Fekete, S. Tiron-Tudor, A. & Muțiu, A. (2009). Determinants of the comprehensiveness of corporate internet reporting by Romanian listed companies. *Social Science Research Network* , <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1517665>
- Haron, N. H., Rahman, I. K. A., & Smith, M. (2013). Management accounting practices and the turnaround process. *Asian Review of Accounting*.
- Hansen, D.R. & Mowen, M.M. (2007). *Managerial Accounting*, 8th ed., Mason: Thomson South-Western.
- Raadt, A. D. M. J. Warrens, R. J. Bosker, and H. A. L. Kiers. 2019. Kappa Coefficients for Missing Data. *Educational and Psychological Measurement*, <https://doi.org/10.1177/0013164418823249>
- Krippendorff, K. 2004. *Content analysis, an Introduction to Its Metodology*. 2nd Edition, Sag publications, chapter 11.
- Kersulienė, V. Zavadskas, E. K. & Turskis, Z. (2010). Selectin of rational dispute resolution method by applying new Step-Wise Weight Assessment Ratio Analysis (SWAR). *Journal of Business Economics and Management*, 11(2), 243–258
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel psychology*, 28 (4), 563-575
- Latour, B. (2005). "Reassembling the social—An introduction to actor network theory." *Management Learning*, 38(1), 121-125.
- Lebedev, P. (2019). "Management Accounting Practices In Emerging Markets: A Multiple-Case Study Of Russian Midsized Private Companies." In 6th SWS International Scientific Conferences on social sciences 361-376.
- حسینی، سیدعلی؛ گرامیراد، فاطمه ؛ زارع زردینی، طیبه (۱۳۹۹) تحلیل جریان علمی پژوهش های حسابداری مدیریت پایگاه اطلاعاتی وب آو ساینس. حسابداری مدیریت، ۱۳(۴۷)، ۱۴۱-۱۲۵.
- خادم الحسین اردکانی، علی (۱۴۰۰)، تحلیل اثرات شبکه ی حسابداری مدیریت، بر حسابداری مدیریت استراتژیک از طریق تعدیل کننده های سیستم های اطلاعاتی و فرهنگ نوآوری سازمانی مورد مطالعه شرکت های شهرک صنعتی اردکان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردکان.
- دیانتی دیلمی، زهرا (۱۳۹۸). روش تحقیق کمی و کیفی در حسابداری. تهران : انتشارات عدالت نوین.
- رهنمای رودپشتی، فریدون (۱۳۹۶). دایره المعارف نظریه شناسی و نظریه پردازی در حسابداری مدیریت جلد ۲ چ ۱، تهران : انتشارات ترمه.
- رهنمای رودپشتی، فریدون ؛ گودرزی، احمد (۱۳۹۲)، حسابداری مدیریت انتقادی، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۵(۱۲)، ۱-۱۴.
- سپاسی، سحر (۱۳۹۴)، مروری بر صلاحیت حسابداران مدیریت خیره جهانی ، چهارمین کنفرانس حسابداری مدیریت، انجمن حسابداران مدیریت.
- شکریایی فرد، پانید؛ نیکومرام، هاشم؛ خان محمدی ، محمد حامد (۱۴۰۲)، ارائه ی الگویی برای تکامل حسابداری مدیریت در سازمان های دولتی و خصوصی با رویکرد نهایی، فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت ، ۳(۴۷)، ۱۶۳ تا ۱۷۷.
- صدری، ندا؛ رنجبر، محمد حسین؛ رستمی جاز، حمید (۱۴۰۱)، سیستم ارزیابی موثر مبتنی بر اطلاعات حسابداری مدیریت جهت کنترل استراتژی با استفاده از رویکرد اکتشافی، نشریه ی علمی حسابداری مدیریت، ۱۵(۴)، ۶۱-۴۱.
- موسوی شیری، محمود؛ شاکری، ماهرخ (۱۳۹۳)، استراتژی حسابداری مدیریت استراتژیک و عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، حسابداری مدیریت، ۷(۲۰)، ۹۳-۱۰۷.
- نمازی، محمد (۱۳۸۵)، چالش ها و فرصت های حسابداری مدیریت ، ماهنامه حسابدار، ۲۴(۱۸۰)، ۱۲-۳.
- نیکبخت، محمدرضا؛ دیانتی دیلمی ، زهرا (۱۳۹۱)، حسابداری مدیریت، موسسه کتاب مهربان نشر، ۲(۱۲)، ۵۳۰-۳۷۰.
- هادیان، محمد؛ محمدزاده، امیر؛ علی و گلستانی ، مینا (۱۳۸۸). تحلیل و برآورد هزینه تمام شده خدمات با استفاده از

- Massicotte, S., & Henri, J. F. (2021). The use of management accounting information by boards of directors to oversee strategy implementation. *The British Accounting Review*, 53(3), 100953.
- Mousavi, S. M., & Shakeri, M. (2014). Strategy, Strategic Management Accounting and Performance in the Companies Listed in Tehran Stock Exchange. *Management Accounting*, 7(20), 93-107.
- Massicotte, S., & Henri, J. F. (2021). The use of management accounting information by boards of directors to oversee strategy implementation. *The British Accounting Review*, 53(3), 100953
- Nani, A. (2023). Valuing big data: An analysis of current regulations and proposal of frameworks. *International Journal of Accounting Information Systems*, 51, <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2023.100637>
- Oyewo, B. M. (2021). Outcomes of interaction between organizational characteristics and management accounting practice on corporate sustainability: the global management accounting principles (GMAP) approach. *Sustainable Finance & Investment*, 11(4), 1-36.
- Saukkonen, N., Laine, T., & Suomala, P. (2018). Utilizing management accounting information for decision-making: Limitations stemming from the process structure and the actors involved. *Qualitative Research in Accounting & Management*, 15(2), 181-205.
- Scapens, R. W. (2004). "Doing case study research." In *The real life guide to accounting research*. 257-279.
- Semenova, V. (2020). "Technology adoption theories in examining the uptake of blockchain technology in the framework of functionalist and interpretive paradigms." *Vezetéstudomány/Budapest Management Review*, 51(11), 26-38.
- Sahaf, M. (2013). *Management accounting*. Copyright, Vikas.
- Tarkhouni, B. (2016). Activity based costing and lean accounting: Information role in systems. *Journal of new research in accounting and management*, 3(16): 77-96 .
- Straathof, S. (2012). A note on Shanon's entropy as an index of product variety, *Research Memorandum from Maastricht University* 31
- Stancheva-Todorova, E. P. (2020). Blockchain Applications in the Accounting Domain. *Economy & Business Journal*, 14(1), 183-201
- Yaghtin, M., & Abbasi, M. (2018). Selecting appropriate operations strategy using project management concepts: an economic analysis approach. *Business and Systems Research*, 12(2), 148-161
- Zhang, C., Cho, S., & Vasarhelyi, M. A. (2022). Explainable Artificial Intelligence (XAI) in auditing. *International Journal of Accounting Information Systems*, 46, <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2022.100572>

Accounting Knowledge & Management Auditing
Vol. 16/ No. 63/ Autumn 2027

Meta composing the areas affecting management accounting in Iran

Sahar Sepasi

Associate Professor, Accounting, Tarbiat Modares University

Corresponding author

sepasi@modares.ac.ir

Negin Kiani

MA student, Accounting, Tarbiat Modares University

Abstract

Objective:

With the rapid expansion of economic and social competition, management accounting has gained unprecedented attention, becoming a critical concern. Its primary goal is to enhance organizational performance by providing better financial and strategic insights. The decisions made by managers today significantly impact the future of their organizations. Therefore, decision-makers must continually strengthen their internal and external knowledge to develop effective strategies. Management accounting enables informed decision-making and improves managerial control functions, making it a vital tool for business success in the information age. This research aims to analyze management accounting to address existing challenges and enhance the competitive capabilities of companies .

Method :

This qualitative and applied research adopts a descriptive survey methodology. Given the significance of management accounting in the accounting profession and the need for a systematic analysis, the study employs Sandelowski and Barso's meta-composite qualitative method, which consists of seven stages. A total of 154 relevant articles published between 1996 and 2024 were examined from Persian sources. After extracting data using the meta-composite method, Shannon's entropy technique was applied to determine the impact coefficient of each data point. Finally, categorized themes were ranked using the SWARA method to create a structured framework for analysis .

Finding:

The study's findings indicate that management accounting influences the accounting profession across 33 distinct components. Among these, factors such as enhanced accuracy and precision, comprehensive and reliable reporting, effective data analysis, and reduced processing time hold the highest significance .

Conclusion:

Management accounting plays a pivotal role in improving organizational efficiency and the quality of processes. It transforms accountants from mere data-entry operators into analysts, simplifying tasks and increasing productivity among employees and management. Furthermore, by providing reliable, unalterable financial data, management accounting helps reduce fraud, strengthen financial reporting quality, and enhance managerial decision-making, leading to better organizational strategies. This research offers valuable insights for accountants and business managers, helping them make more informed decisions that contribute to the development and sustainability of their organizations .

Keywords: management accounting, accounting